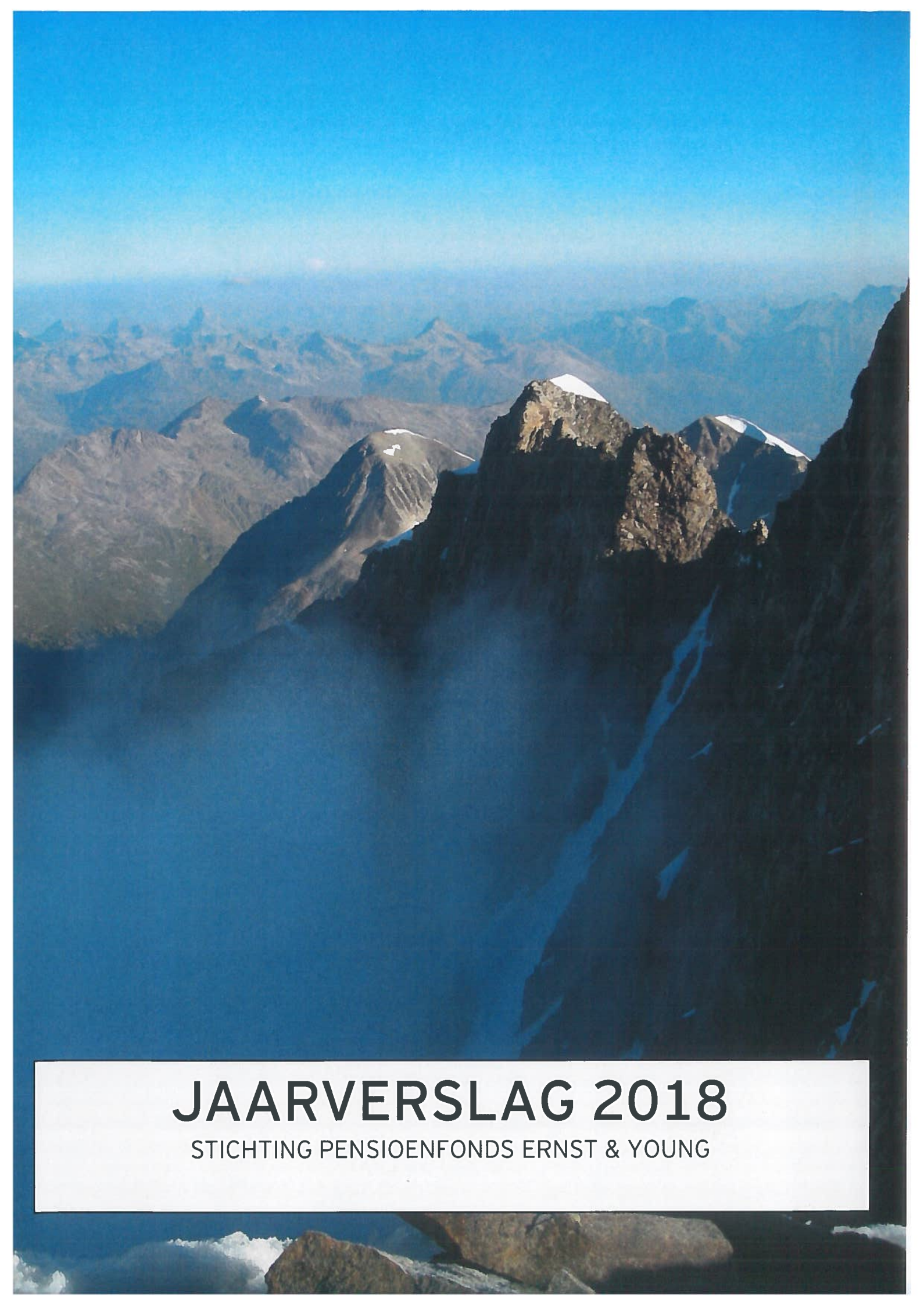

JAARVERSLAG 2018

STICHTING PENSIOENFONDS ERNST & YOUNG

Inhoud

1	Voorwoord	3
2	Bestuursverslag	4
2.1	Kerncijfers	5
2.2	Organisatie	6
2.3	Profiel	7
2.3.1	Doelstelling	7
2.3.2	Missie, visie, strategie en risicohouding	7
2.3.3	Opdrachtaanvaarding	10
2.3.4	Beheersing	10
2.3.5	Governance	10
2.3.6	Communicatie	12
2.3.7	Kenmerken van de pensioenregelingen	13
2.3.8	Algemene Reserve belegd in beleggingsproducten	16
2.3.9	Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN)	16
2.4	Verslag van het Bestuur	17
2.4.1	Financiële positie en bestandsontwikkeling	17
2.4.2	Personalía, vergaderingen en Gedragscode	19
2.4.3	Activiteiten en besluitvorming	20
2.4.4	Risicoparagraaf	21
2.4.5	Beleggingen (Algemene Reserve)	28
2.4.6	Risicobereidheidsonderzoek SPEY 2017	34
2.4.7	Maatschappelijk verantwoord beleggen	34
2.4.8	Pensioenen	36
2.4.9	Uitvoeringskosten	42
2.4.10	Communicatie	44
2.4.11	Vooruitblik	45
3	Intern toezicht	49
4	Verantwoording	54
5	Jaarrekening	57
5.1	Balans per 31 december 2018	58
5.2	Staat van baten en lasten 2018	59
5.3	Kasstroomoverzicht	60
5.4	Toelichting op de jaarrekening	61
5.4.1	Algemene toelichting	61
5.4.2	Toelichting op de balans	66
5.4.3	Toelichting op de staat van baten en lasten	76
5.4.4	Vermogenseisen	80
5.4.5	Gebeurtenissen na balansdatum	81
6	Overige gegevens	83
6.1	Actuariële verklaring	84
6.2	Controleverklaring	85

1 Voorwoord

Vanaf 1 juli 2018 is Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna SPEY) een gesloten pensioenfonds geworden. Dit betekent dat vanaf dat moment geen pensioen meer wordt opgebouwd via SPEY. Ook het bijsparen via SPEY is per 1 juli 2018 gestopt.

Het pensioen dat de afgelopen jaren via SPEY is opgebouwd, blijft bij SPEY staan. SPEY blijft dat pensioen beheren, waartoe met de werkgevers een nieuwe Uitvoeringsovereenkomst is gesloten.

In de loop van 2018 zijn alle medewerkers van EY en HVG Law geïnformeerd over de overstap naar Capital, de nieuwe pensioenuitvoerder. Hiervoor hebben de werkgevers een speciale website opgezet.

Het Bestuur van SPEY heeft in 2018 een start gemaakt om zich te oriënteren op mogelijke toekomstscenario's, nu SPEY een gesloten pensioenfonds is. Zie voor meer informatie hierover paragraaf 2.4.11 (Vooruitblik).

Het resultaat van SPEY over 2018 komt uit op € 13,4 miljoen negatief t.o.v. € 12,8 miljoen positief over 2017. Het resultaat wordt voor een groot deel bepaald door de opbrengst van de beleggingen die staan tegenover de Algemene Reserve. Het netto rendement over 2018 bedraagt € 8,8 miljoen negatief (2017: € 7,4 miljoen positief), zijnde -4,3% van de gemiddeld belegde gelden tegenover de Algemene Reserve (2017: 3,7% positief).

De actuele dekkingsgraad ultimo 2018 komt uit op 114,8% (2017: 116,3%). De beleidsdekkingsgraad, die gelijk is aan het voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden, bedraagt ultimo 2018 115,8% (2017: 116,0%).

SPEY kent een volledig voorwaardelijke indexatie die mede afhankelijk is van de beschikbare middelen en toekomstbestendig moet zijn. Gezien de financiële positie van SPEY ultimo 2017 en de marktomstandigheden op dat moment, is begin 2018 besloten om per 1 januari 2018 een indexatie toe te kennen van 0,62%. De prijsindex bedroeg 1,3%. De koopsom voor deze indexatie bedroeg € 7,3 miljoen en is in het resultaat van 2018 verwerkt.

Begin 2019 is besloten om per 1 januari 2019 conform het indexatiebeleid een indexatie toe te kennen van 0,80% (de prijsindex bedroeg 1,7%). De lasten hiervoor zullen in 2019 worden verwerkt. Het Bestuur is van mening dat hiermee de belangen van alle betrokkenen op een evenwichtige manier zijn gediend.

Het Bestuur van SPEY dankt eenieder die zich in het afgelopen jaar heeft ingezet voor SPEY.

Bestuur Stichting Pensioenfonds Ernst & Young

2 Bestuursverslag

2.1 Kerncijfers

	2018	2017	2016	2015	2014
Dekkingsgraad					
Actuele dekkingsgraad ¹	114,8%	116,3%	115,2%	115,2%	116,9%
Beleidsdekkingsgraad	115,8%	116,0%	114,1%	115,4%	-
Vereiste dekkingsgraad	101,0%	101,0%	101,0%	101,0%	101,0%
Reële dekkingsgraad ²	82,5%	80,3%	72,3%	74,9%	-
Indexatie³					
Toegekende indexatie basisregeling	0,62%	0,10%	0,11%	0,44%	0,55%
Toegekende indexatie Toeslagreglement ⁴	0,62%	0,10%	0,11%	0,44%	0,55%
Prijzontwikkeling	1,30%	0,40%	0,40%	0,70%	0,90%
Samenstelling van het deelnemersbestand					
Deelnemers (nog in dienst bij EY)	4.239	4.349	4.246	4.100	3.828
Slapers	11.337	11.101	12.174	11.710	11.326
Pensioengerechtigden	2.262	2.199	2.097	1.962	1.847
	17.838	17.649	18.517	17.772	17.001
Pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)					
Deelnemers	323,1	318,0	324,8	290,6	267,4
Slapers	550,9	519,8	528,5	451,5	396,8
Pensioengerechtigden	376,3	369,7	363,4	344,7	325,1
Opslag voor excassokosten	18,8	18,1	18,3	16,3	14,8
Schadereserve premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	5,1	4,7	5,1	4,5	4,4
Voorziening uitlooprisico	1,4	1,9	2,4	2,0	2,0
Overig	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
	1.275,9	1.232,5	1.242,8	1.109,9	1.010,9
Overige					
Premiepercentage (tot 1/7/2018)	14,0%	14,0%	14,0%	14,0%	14,0%
Premie-inkomen (tot 1/7/2018)	15,6	30,2	28,8	27,1	25,5
Kostendeekkende premie	12,7	23,7	22,5	21,8	21,1
Uitkeringen	23,1	24,6	21,3	20,3	19,3
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten ⁵	1,6	1,9	1,7	1,8	1,7
Resultaat volgens staat van baten en lasten	-13,4	12,8	20,2	4,6	18,4
Beleggingsrendement (netto)					
Algemene Reserve (in miljoenen euro's)	-8,8	7,4	15,0	3,9	18,3
Algemene reserve ⁶	-4,3%	3,7%	8,7%	2,7%	
PensioenBijspaarRegeling	-0,6	1,4	3,8	1,4	7,6
Kostenratio's					
Pensioenbeheerkosten per deelnemer	251	293	261	289	-
Vermogensbeheerkosten ⁷	0,41%	0,48%	0,57%	0,55%	-
Gemiddelde transactiekosten ⁸	0,04%	0,08%			

1 De (beleids)dekkingsgraad is vanaf 2015 vastgesteld o.b.v. het totale vermogen en technische voorzieningen, dus incl. die voor risico deelnemer.

2 Volgens de definitie in het FTK wordt deze dekkingsgraad afgeleid van de grens waar volgens de rekenregels voor toekomstbestendige indexatie de gehele prijsinflatie kan worden gecompenseerd.

3 Betreft het percentage per 1 januari van elk jaar.

4 Het Toeslagreglement is van toepassing op de personen die verzekerd zijn ingevolge de 'oude basisregeling' (die gold tot en met 1996) en destijds 15 of meer deelnemersjaren hadden.

5 Voor de uitvoeringskosten per deelnemer zie paragraaf 2.4.9.

6 Netto rendement (rendement inclusief beheerkosten en kortingen) als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

7 Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

8 Als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

2.2 Organisatie

Situatie per juni 2019

Bestuur Stichting Pensioenfonds Ernst & Young

Namens de werkgever

N.G. de Jager, voorzitter en lid Agendacommissie, Beleggingscommissie en Pensioencommissie (man, 1954)

J.C. Besters, penningmeester en lid Auditcommissie en Beleggingscommissie (man, 1957)

S.B. Spiessens, lid Communicatiecommissie (man, 1969)

Namens de werknemers

E. Wierenga, secretaris en lid Agendacommissie, Beleggingscommissie en Pensioencommissie (vrouw, 1978)

E.J. Appel, lid Auditcommissie en Communicatiecommissie (vrouw, 1974)

Namens de pensioengerechtigden

R.J. Ekkebus, lid Communicatiecommissie (man, 1950)

Leden Verantwoordingsorgaan

Namens de werkgever

C.H.M. Walschot (man, 1963)

Namens de werknemers

H. Elgersma, voorzitter (vrouw, 1972)

H. Strating (man, 1961)

Namens de pensioengerechtigden

M.W. Ramaekers (man, 1952)

Leden Visitatiecommissie

R.P. van Leeuwen, voorzitter (man, 1955)

J.B.L.M. van Besouw (man, 1954)

C.D.A. Verbeek (man, 1960)

Compliance Officer

HVG Law LLP

T. Scholma

Accountant

Mazars Accountants N.V.

Actuaris

Aon Hewitt Nederland cv

2.3 Profiel

In paragraaf 2.3 wordt het profiel van SPEY in algemene zin beschreven. Bepaalde onderwerpen worden, indien relevant, in het Verslag van het Bestuur (paragraaf 2.4) nader toegelicht.

2.3.1 Doelstelling

De statutaire doelstelling van SPEY luidt: 'De Stichting Pensioenfonds Ernst & Young heeft ten doel rechten op pensioen toe te kennen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nagelaten betrekkingen en wel in overeenstemming met de bepalingen van het pensioenreglement'.

Concreet betekent dit dat SPEY verantwoordelijk is voor de uitvoering van de collectieve pensioenregeling van de Ernst & Young organisatie in Nederland (inclusief door hen aangewezen gelieerde kantoren) en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen (gezamenlijk hierna Ernst & Young), zoals die gold tot 1 juli 2018. Hiertoe zijn Uitvoeringsovereenkomsten met Ernst & Young en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen van kracht.

SPEY verzorgt daarnaast de uitvoering van het Toeslagereglement van Ernst & Young.

De Stichting is statutair gevestigd te Rotterdam en houdt kantoor op Wassenaarseweg 80, 2596 CZ te Den Haag. Het inschrijfnummer van de Stichting in het register bij de Kamer van Koophandel is 41151329.

2.3.2 Missie, visie, strategie en risicohouding

Missie

SPEY heeft als missie om de bij SPEY opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op een verantwoorde wijze te beheren, met een evenwichtige afweging van de belangen van alle stakeholders. Het veiligstellen van de pensioenaanspraken en -rechten en de bescherming daarvan tegen geldontwaarding is het voornaamste streven, waarbij een verantwoorde afweging tussen risico, rendement en kosten wordt gemaakt. De deelnemers staan centraal. Het Bestuur zal het beheer op een correcte, maatschappelijk verantwoorde en zo efficiënt mogelijke wijze uitoefenen.

Kernwaarden

Het Bestuur gaat daarbij uit van de volgende kernwaarden:

- **Betrouwbaar en betrokken:** de mate waarin men erop kan vertrouwen dat je een belofte of toezegging zal nakomen en je verbonden voelen met SPEY waarvoor je werkt en het werk dat je doet. Het Bestuur doet niemand beloften die redelijkerwijs niet of alleen met het nemen van onaanvaardbaar risico kunnen worden nagekomen.
- **Beheerste procesvoering:** processen zijn goed en adequaat ingericht en worden op beheerste wijze doorlopen en vastgelegd.
- **Continuïteit:** borgen dat bij een onvoorzien vertrek van een belangrijke kennisdrager geen ongewenst hiaat van specifieke kennis ontstaat.
- **Transparantie:** SPEY communiceert helder en open over de regeling, de financiële positie en de risico's die daaraan verbonden zijn voor de belanghebbenden. SPEY legt ook helder en open verantwoording af over de invulling van de aan hem opgedragen taken, het financiële beleid dat SPEY voert en de resultaten daarvan.
- **Evenwichtige solidariteit:** SPEY bedient zijn (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) zodanig dat ze zich binnen SPEY vertegenwoordigd voelen en deelt de risico's die in de regeling aanwezig zijn zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toe.

Visie

Het Bestuur ziet grote veranderingen in de pensioenomgeving, waaronder veranderende regelgeving, onzekere omgevingsfactoren in de financiële wereld en de behoefte van deelnemers aan zekerheid over hun nominale en reële pensioen. Daarnaast ziet het Bestuur dat risico's steeds meer van werkgevers naar werknemers worden verlegd en dat er verdeelproblemen ontstaan tussen de generaties.

In deze dynamiek blijft de ambitie van SPEY om met een effectieve en efficiënte uitvoering de koopkracht voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zowel nu als in de toekomst zo goed als mogelijk in stand te houden. Het Bestuur heeft geen specifieke visie op de ontwikkeling van rente en toekomstige rendementen van beleggingen. Wel is het Bestuur van mening dat zij met de verschillende onzekerheden om moet gaan en flexibiliteit in handelen moet hebben. Om pensioenbewustzijn en betrokkenheid van deelnemers te realiseren zal communicatie en transparantie daarom veel aandacht van het Bestuur krijgen.

SPEY heeft vanaf 1 juli 2018 de status van een gesloten pensioenfonds. Het Bestuur ziet voldoende potentieel om een goede pensioenuitvoerder te zijn, maar heeft oog voor eventuele alternatieven.

Strategie

Om de missie te kunnen realiseren geeft het Bestuur op de volgende wijze hier invulling aan:

- Een zorgvuldig overwogen en vormgegeven beleid.
- Een evenwichtige belangenbehartiging en -afweging.
- Onderkende risico's worden afgewogen en beheersbaar gemaakt.
- Een adequate procesinrichting.
- Op doelgroep afgestemde voorlichting.
- Duidelijk en tijdige communicatie met de belanghebbenden.

Risicohouding

Het element risicohouding dient drie doelen:

1. De risicohouding van SPEY is onderdeel van de afspraak (een randvoorwaarde) tussen werkgever(s) en SPEY om de pensioenregeling uit te voeren. Het vormt het uitgangspunt voor het Bestuur om die risicohouding in overleg met overige fondsorganen nader te omschrijven en uit te werken in een beleggingsbeleid.
2. De risicohouding is ook één van de uitgangspunten waarop het Bestuur een eventuele nieuwe pensioenregeling toetst op uitvoerbaarheid. Dit kan ertoe leiden dat de risicohouding, gegeven een dergelijke nieuwe pensioenregeling en nieuwe premiestelling, wordt aangepast, rekening houdend met de vaststaande kenmerken van SPEY, zoals de samenstelling van het deelnemersbestand en de prudent person-regel.
3. De risicohouding is één van de uitgangspunten waarop wordt getoetst bij de besluitvorming, afleggen van verantwoording en het interne toezicht op SPEY.

Nadat alle randvoorwaarden/beleidsuitgangspunten op een rij zijn gezet, zijn deze uitgewerkt in de kwalitatieve risicohouding. In dit document staat op hoofdlijnen beschreven wat de opdrachtgever(s) en de deelnemers (actieven) belangrijk vinden en welke grenzen zij wenselijk achten. Het is de aanvangsset voor de afwegingen die hebben geleid tot een gedetailleerdere (kwantitatieve) uitwerking van de risicohouding.

In zowel de Pensioenwet als het Besluit FTK is de eis dat de risicohouding in overleg tot stand dient te komen. In overleg betekent dat er draagvlak is voor de geformuleerde risicohouding en dat dit draagvlak op een actieve manier via informatie-uitwisseling, discussie en afstemming tot stand is gekomen.

Kwalitatieve risicohouding

De kwalitatieve risicohouding is onderverdeeld naar de volgende drie onderdelen:

Premiebeleid:

- De premie is een vast gegeven, het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen (en daaraan gekoppeld het partnerpensioen) is variabel en betreft daardoor een risico voor de deelnemers.

Indexatiebeleid:

- Na overleg met werkgever, Ondernemingsraad en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen.
- Het is acceptabel dat bij ongunstige economische omstandigheden (volledige) toekenning van waardevastheid niet realiseerbaar is.

Beleggingsbeleid:

- De deelnemers kiezen voor een relatief zeker(der) nominaal pensioen.
- Alle pensioenrechten en -aanspraken zijn in een garantiecontract bij Aegon ondergebracht.
- SPEY beheert zelf de beleggingen die staan tegenover de Algemene Reserve.
- In het streven naar waardevastheid van de pensioenen is er bereidheid om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Diversificatie over verschillende beleggingscategorieën loont.
- Beleggingen moeten (in ieder geval voor het Bestuur van SPEY) altijd begrijpelijk, uitlegbaar en transparant zijn.
- Het is belangrijk dat er kostenbewust wordt belegd en er inzicht is in de kosten.
- Er is een belangrijke doch afgewogen plaats voor maatschappelijk verantwoord beleggen in het beleggingsbeleid. De activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen vormen echter geen doel op zich.

Kwantitatieve risicohouding

De (kwantitatieve) risicohouding wordt nader geconcretiseerd op basis van de hoogte, (onder)grenzen en bandbreedtes als onderdeel van de risicohouding:

- voor de lange termijn: aan het pensioenresultaat;
- voor de korte termijn: aan het vereist eigen vermogen (VEV).

Lange termijn

Het pensioenresultaat geeft de waardevastheid (of koopkracht) van het pensioen weer. Bij een pensioenresultaat van 100% groeien de pensioenen gemiddeld jaarlijks met de inflatie. Als het pensioenresultaat lager is dan 100%, dan blijven de pensioenen niet volledig waardevast.

Bij een normale ontwikkeling van de economie verwacht SPEY op lange termijn dat het pensioenresultaat voor de populatie als geheel 80% zal zijn. Dit houdt in dat SPEY de pensioenen op termijn met ongeveer 60% van de inflatie kan verhogen.

Als de marktomstandigheden zich ongunstig ontwikkelen, verwacht SPEY dat het pensioenresultaat 25% lager zal zijn (i.c. een pensioenresultaat van 60%). Dit betekent dat SPEY de pensioenen dan met ongeveer 30% van de inflatie kan verhogen.

Korte termijn

SPEY hanteert een VEV dat gelijk is aan het MVEV. Hieruit volgt ongeveer 101%.

Een pensioenfonds met een premieregeling (waaronder een bijspaarregeling) moet voor die premieregeling apart de risicohouding vastgesteld hebben. Daartoe zijn de lifecycle(s) van de PensioenBijspaarRegeling (hierna PBR) geëvalueerd door middel van een ALM-analyse. Deze analyse resulteert in het mediane pensioenresultaat en het pensioenresultaat in een pessimistisch scenario (met een grens, waarvoor geldt dat 2,5% van alle uitkomsten slechter zijn). SPEY heeft de risicohouding vastgesteld op basis van het

verschil tussen deze twee uitkomsten. Jaarlijks worden de lifecycle(s) van de PBR geëvalueerd tegen deze maatstaf.

Lifecycle		Aantal jaren voor pensionering			
		30	20	10	5
Defensief	Risicohouding	25,1%	21,1%	13,6%	9,1%
Neutraal	Risicohouding	29,9%	24,1%	14,8%	9,8%
Offensief	Risicohouding	35,8%	28,6%	16,2%	10,3%

NB: De default lifecycle (indien een (gewezen) deelnemer geen keuze maakt) is Defensief.

2.3.3 Opdrachtaanvaarding

Het Bestuur heeft op grond van artikel 102a van de Pensioenwet formeel de opdracht aanvaard tot de uitvoering van de door werkgever(s) en Ondernemingsraad (hierna OR) aan SPEY opgedragen pensioenregeling. In het kader van de opdrachtaanvaarding toetst het Bestuur de door werkgever(s) en OR gemaakte afspraken aan de doelstelling en de beleidsuitgangspunten van SPEY.

Er treden geen wijzigingen meer op in de pensioenregeling, anders dan wettelijke verplicht door te voeren wijzigingen. Omdat de werkgever(s) de pensioenregeling vanaf 1 juli 2018 niet meer laten uitvoeren door SPEY, kan er in die gevallen geen formele opdrachtaanvaarding meer plaatsvinden door SPEY jegens de werkgever(s).

2.3.4 Beheersing

De bedreigingen om de missie waar te maken worden expliciet gemaakt in de Risicomatrix, welke in iedere vergadering van het Algemeen Bestuur wordt besproken en zo nodig aangevuld of bijgesteld.

2.3.5 Governance

SPEY kent als bestuursmodel het paritair model. Overeenkomstig de Code Pensioenfondsen heeft het Bestuur een Verantwoordingsorgaan ingesteld en wordt intern toezicht gehouden door middel van een Visitatiecommissie. De naleving van de Code is gebaseerd op het 'Comply or explain' beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen van de Code toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast.

Naleving Code Pensioenfondsen

Wij volgen de Code Pensioenfondsen met uitzondering van de norm dat in het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan ten minste één lid boven en één lid onder de veertig jaar moet zitten. De huidige bezetting van zowel het Bestuur als het Verantwoordingsorgaan voldoet hier niet aan. Bij de verkiezing in 2018 voor de vacature in het Verantwoordingsorgaan is er aandacht geweest voor diversiteit. Bij de verkiezing zelf was een vrouw betrokken van boven de 40 jaar en twee mannen van beneden de 40 jaar, waardoor op voorhand duidelijk was dat na het houden van de verkiezing sowieso niet aan alle eisen van diversiteit zou worden voldaan.

De zelfevaluatie van het Verantwoordingsorgaan is in de jaarplanning van het Verantwoordingsorgaan opgenomen.

Bestuur

Het Bestuur bestaat uit zes personen. Drie leden worden aangewezen door de Board of Directors van Ernst & Young Nederland LLP, twee leden worden gekozen uit en door de deelnemers en het derde deelnemersbestuurslid wordt gekozen uit en door de pensioengerechtigden.

Het Bestuur heeft een voorzitter, penningmeester en secretaris benoemd en een vijftal commissies samengesteld (Agendacommissie, Auditcommissie, Beleggingscommissie, Communicatiecommissie en Pensioencommissie), waarin bestuursleden en medewerkers van het Pensioenbureau zijn vertegenwoordigd.

Geschiktheid

Het Bestuur heeft een Geschiktheidsplan opgesteld waarin als uitgangspunt voor de individuele opleidingsplannen aandacht is voor:

- de vereiste deskundigheid van de individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel;
- competenties van de individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel;
- professioneel gedrag en wat dit concreet betekent voor elk bestuurslid.

In maart 2018 heeft het Bestuur onder begeleiding van een externe partij het functioneren van het Bestuur als geheel en van de individuele bestuursleden geëvalueerd.

Diversiteit

Het Bestuur streeft een cultuur van transparantie en respectvolle onderlinge openheid na en vindt diversiteit in het Bestuur van belang. Voorop staan kennis, competenties en culturele attributen. Daarom is diversiteit naar leeftijd, geslacht en achtergrond belangrijk. Het Bestuur vindt haar samenstelling voldoende divers voor wat betreft kennis en competenties. Diversiteit in geslacht (vier mannen en twee vrouwen) is aanwezig. Van diversiteit in leeftijd (een bestuurslid jonger dan 40 jaar) is ultimo 2018 niet langer sprake.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden (drie mannen en een vrouw). In het Verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers met twee leden en de pensioengerechtigden en de gezamenlijke werkgevers met ieder een lid vertegenwoordigd. Het Bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.

Visitatiecommissie

Het Bestuur heeft zorggedragen voor de organisatie van een transparant intern toezicht door het instellen van een Visitatiecommissie. De Visitatiecommissie vervult zijn toezichttaak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van SPEY en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering door SPEY. De Visitatiecommissie krijgt jaarlijks van het Bestuur de opdracht tot het verrichten van een visitatie en het vervaardigen van een rapport met de bevindingen van de commissie.

Compliance Officer

De rol van de Compliance Officer is uitbesteed aan mevrouw Scholma van Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Zij verricht de werkzaamheden met betrekking tot de toetsing op de naleving van de Gedragscode van SPEY en rapporteert de uitkomsten hieromtrent (inclusief eventuele aanbevelingen ten aanzien van de naleving van de Gedragscode).

Functionaris gegevensbescherming

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dat betekent dat er vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). De Wet bescherming

persoonsgegevens (Wbp) geldt niet meer. De AVG is ook wel bekend onder de Engelse naam: General Data Protection Regulation (GDPR).

SPEY heeft een privacy register opgesteld en met zijn verwerkers overeenkomsten afgesloten. Daarnaast heeft SPEY zijn privacy statement aangepast en een privacy beleid opgesteld. Ook heeft SPEY een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aangesteld. De rol van de FG is uitbesteed aan mevrouw Scholma van Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Zij houdt binnen de organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de AVG.

Pensioenbureau

De operationele uitvoering wordt, conform afspraken in de Uitvoeringsovereenkomst, verzorgd door het Pensioenbureau. De medewerkers van het Pensioenbureau zijn in dienst bij SPEY, waarbij de kosten tot 1 juli 2018 via een opslag op de premie aan Ernst & Young Nederland LLP in rekening werden gebracht. Vanaf 1 juli 2018 gebeurt dit op basis van een factuur.

SPEY heeft een Uitbestedingsovereenkomst met Ernst & Young Nederland LLP met betrekking tot het personeelsbeheer. Bij het Pensioenbureau werken vijf medewerkers (4,25 FTE).

De Manager Pensions, die de werkzaamheden op het Pensioenbureau coördineert en als aanspreekpunt dient voor het Bestuur, wordt door het Bestuur van SPEY ingehuurd.

De belangrijkste taken van het Pensioenbureau zijn:

- het houden van toezicht op de uitbestede werkzaamheden;
- bestuursondersteuning;
- het uitvoeren van taken voor zover niet uitbesteed;
- het uitvoeren van het communicatiebeleid.

2.3.6 Communicatie

Communicatie over het tot stand komen van pensioen als arbeidsvoorwaarde is primair de taak van de werkgever. De communicatie over de uitvoering van de pensioenregeling wordt door de pensioenuitvoerder verzorgd.

Het communicatiebeleid is vastgelegd in een Communicatieplan. In dit plan heeft het Bestuur aangegeven op welke manier SPEY communicatie vorm geeft. De belangrijkste doelstelling is dat de deelnemer op de hoogte moet zijn van zijn of haar pensioensituatie. Tevens wordt nagestreefd om het pensioenbewustzijn van de deelnemers te vergroten, zodat zij op de hoogte zijn van de keuzes die ze kunnen maken en weten wat de gevolgen zijn van die keuzes.

De schriftelijke uitingen, de website, de periodieke pensioenopgaven en het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) zijn middelen die voor communicatie door het Pensioenbureau worden ingezet.

2.3.7 Kenmerken van de pensioenregelingen

Inleiding

Vanaf 1 juli 2018 is SPEY een gesloten pensioenfonds geworden, wat betekent dat vanaf dat moment geen pensioen meer wordt opgebouwd via SPEY. Ook het bijsparen via SPEY is per 1 juli 2018 gestopt. Het pensioen dat de afgelopen jaren via SPEY is opgebouwd, blijft bij SPEY staan.

Vanaf 1 juli 2018 is een nieuwe pensioenregeling ingegaan, een zogenoemde individuele beschikbare premieregeling. Deze nieuwe regeling wordt uitgevoerd door Cappital, een Nederlandse Premiepensioeninstelling (PPI) die onderdeel is van Aegon.

Hieronder beschrijven wij de pensioenregeling zoals die gold tot 1 juli 2018.

Pensioenregeling tot 1 juli 2018

Onze pensioenregeling, geldend tot 1 juli 2018, werd gekarakteriseerd als een CDC-regeling (collectieve beschikbare-premieregeling). Kern van de regeling was dat de werkgever jaarlijks een premie beschikbaar stelde waarbij door SPEY voor het collectief van deelnemers, vanuit deze beschikbare premie, werd getracht een middelloonregeling te financieren. De werkgever gaf hiervoor geen garanties en had na het voldoen van de premie geen enkele verplichting meer.

De Pensioenwet kent het fenomeen CDC-regeling niet, maar onderscheidt premieovereenkomst (premie vast, uitkering variabel), kapitaalovereenkomst (opbouw van een bepaald kapitaal op pensioendatum, waarmee op dat moment een pensioenuitkering wordt ingekocht) en uitkeringsovereenkomst (een bepaald pensioenuitkeringsniveau). Voor de werkgever werkte een CDC-regeling uit als een premieovereenkomst; voor de deelnemers beoogt een CDC-regeling uit te werken als uitkeringsovereenkomst. De Pensioenwet schrijft voor dat een pensioenregeling strikt volgens deze driedeling moet worden geduid. In onze fondsdocumenten en uitingen spreken wij daarom van uitkeringsovereenkomst indien en voor zover formeel vereist. Waar vrijheid bestaat spreken wij in onze uitingen van een CDC-regeling.

Basisregeling

In de basisregeling is het ouderdomspensioen ondergebracht, gebaseerd op middelloon. De premie werd steeds voor een periode van in beginsel drie jaar vastgesteld. De werkgever en de OR hebben voor het jaar 2018 afgesproken dat de beschikbare premie voor de pensioenregeling tot 1 juli 2018 14% bedraagt van de pensioengevende salarissen.

Daarbij was tevens afgesproken dat minimaal drie procentpunt beschikbaar is voor het dragen van risico's, zodat 11 procentpunt resteert voor de opbouw van pensioen en de verzekering van het risico op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

De pensioenrichtleeftijd binnen de pensioenregeling is 67 jaar, wat betekent dat het ouderdomspensioen dat werd opgebouwd ingaat op 67 jaar. Het ouderdomspensioen dat is opgebouwd tot 1 januari 2014 gaat in op 65 jaar.

Het pensioengevend salaris is gemaximeerd tot € 105.075.

Het door het Bestuur, op basis van de door de werkgever beschikbaar gestelde pensioenpremie, jaarlijks bepaalde geldende opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen is voor de periode tot 1 juli 2018 vastgesteld op 0,9296%. In 2017 bedroeg dit percentage 1,75.

Na overleg met werkgever, OR en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen. Het Bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken

worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke indexatie is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Werknemers werden tot 1 juli 2018 bij indiensttreding als deelnemer verplicht in de pensioenregeling opgenomen. Als pensioengevend salaris werd het vaste jaarsalaris in aanmerking genomen. Over een deel van het pensioengevend salaris werd geen pensioen opgebouwd. Dit deel werd geacht te worden gedekt door de AOW-uitkering (franchise).

De prepensioenregeling is per 1 januari 2007 premievrij gemaakt. Dit houdt in dat er geen sprake meer is van verdere opbouw van prepensioen en dat het reeds opgebouwde prepensioen als prepensioen blijft toebehoren aan de deelnemers.

De basisregeling voorziet ook in voorzieningen voor de nabestaanden. Voor de partner van de deelnemer wordt een levenslang partnerpensioen verzekerd. Dit pensioen is gelijk aan 75% van het te bereiken ouderdomspensioen. Jaarlijks wordt 75% van het in dat jaar opgebouwde ouderdomspensioen ingekocht. Het nog niet ingekochte deel van het levenslange partnerpensioen wordt op risicobasis verzekerd. Over de actieve diensttijd voor 1 januari 2005, waarover deels geen (reglementair) partnerpensioen is opgebouwd, wordt dit pensioen op risicobasis verzekerd. Beide risicodekkingen vervallen als het deelnemerschap eindigt.

Verder worden, gedurende het deelnemerschap, voor de nabestaanden de volgende pensioenen verzekerd:

- Een ANW-hiaatpensioen, indien de begunstigde geen recht heeft op de (wettelijke) uitkering uit hoofde van de ANW.
- Een wezenpensioen, 14% van het te bereiken ouderdomspensioen (met een maximum van 9% van het pensioengevend jaarsalaris).

Bij beëindiging van het deelnemerschap komen deze dekkingen zonder aanspraken te vervallen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd op basis van zes klassen. Op het moment dat de deelnemer recht krijgt op een uitkering uit hoofde van de WIA, wordt, onder voortzetting van de pensioenopbouw, (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling verleend.

Pensioenfonds Notariaat

(Kandidaat)-notarissen en medewerkers die werkzaam zijn in een ondersteunende functie op het notariaat zijn verplicht verzekerd via Pensioenfonds Notariaat.

Indien de reguliere pensioenopbouw tot 1 juli 2018 achterbleef bij de opbouw volgens de pensioenregeling van SPEY, vond een aanvullende pensioenopbouw plaats in SPEY. Uitgangspunt hierbij was dat de betreffende medewerker bij Pensioenfonds Notariaat pensioen opbouwde. Indien op grond van de regeling bij SPEY meer zou worden opgebouwd dan bij Pensioenfonds Notariaat, werd voor het meerdere (surplus) een pensioenaanspraak opgebouwd bij SPEY. De totale pensioenaanspraak bestaat dan uit het (volledig) opgebouwde pensioen bij Pensioenfonds Notariaat en een (eventueel) surplus bij SPEY.

Een eventuele korting op de pensioenaanspraken door Pensioenfonds Notariaat, wordt niet aangevuld door SPEY.

PensioenBijspaarRegeling (PBR)

SPEY bood tot 1 juli 2018 aan de deelnemers van SPEY de mogelijkheid voor eigen rekening en risico te sparen voor een kapitaal op een pensioenspaarrekening om daarmee op de pensioendatum verzekerde pensioenaanspraken te kunnen inkopen. Hiertoe werd voor de betrokken deelnemers aan de PBR een individuele beleggingsrekening geopend met een daaraan verbonden beleggingsdepot voor de pensioenbeleggingen. Als de deelnemer aan de PBR voor de pensioendatum overlijdt, wordt het pensioenkapitaal aangewend voor partnerpensioen en/of wezenpensioen.

Tenzij de deelnemer aan de PBR anders beslist, belegt hij of zij door middel van het zogenoemde life cycle beleggen. Bij aanvang werd een risicoprofiel opgesteld; hierbij hoort een beleggingsmix. De beleggingsmix wordt automatisch aangepast als de deelnemer aan de PBR een volgende leeftijdscategorie bereikt. Op deze manier wordt het beleggingsrisico kleiner naarmate de pensioendatum nadert. De deelnemer aan de PBR geeft hierdoor de zorg van zijn of haar beleggingsportefeuille uit handen.

De deelnemers aan de PBR kunnen er voor kiezen om hun ingelegde geld naar eigen keuze te beleggen in verschillende beleggingsfondsen. In de Pensioenwet is opgenomen dat de pensioenuitvoerder de deelnemer aan de PBR de mogelijkheid geeft om de verantwoordelijkheid voor de beleggingen over te nemen. Indien de deelnemer deze verantwoordelijkheid heeft overgenomen, informeert de pensioenuitvoerder de deelnemer over de spreiding van de beleggingen in relatie tot de duur van de periode tot de pensioendatum, waarbij het beleggingsrisico kleiner wordt naarmate de pensioendatum nadert. Tevens onderzoekt de pensioenuitvoerder, ten minste één keer per jaar, of de beleggingen van de deelnemer zich bevinden binnen de hiervoor gestelde grenzen.

De PBR wordt uitgevoerd door NN Investment Partners (hierna NNIP) door middel van het product 'Mijn Pensioen'.

Via 'Mijn Pensioen' kan de deelnemer zijn risicoprofiel bepalen, beleggingskeuzes maken en eventueel persoonlijke gegevens zoals het e-mailadres aanpassen.

Fiscale kwalificatie

Zowel de basisregeling als de PBR voldoen aan de systematiek en juridische regels omtrent de fiscale behandeling van pensioenen teneinde te kwalificeren als een pensioenregeling in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964.

Toeslagregeling

Het Toeslagreglement is van toepassing op de personen die verzekerd zijn ingevolge de 'oude basisregeling' (die gold tot en met 1996) en destijds 15 of meer deelnemersjaren hadden. De regeling is gericht op 'het op enigerlei wijze tegemoetkomen aan een vermindering van de koopkracht van ingegane of premievrije pensioenen van begunstigten door middel van toeslagen.'

De toeslagregeling is een voorwaardelijke regeling. Zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Board of Directors van Ernst & Young Nederland LLP zal het Bestuur geen toeslag toekennen. In beginsel geldt de procentuele salarisverhoging, die in enig jaar aan de actieve werknemers van Ernst & Young wordt toegekend, als maatstaf voor toekenning van de toeslag, waarbij deze nooit meer zal bedragen dan zes procent. Als de toegekende toeslag hoger is dan de verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten uit indexatie, zoals die door het Bestuur is vastgesteld, zal de koopsom die nodig is om dit verschil in te kopen bij Ernst & Young apart in rekening worden gebracht.

Verzekering

De aanspraken uit de basis- en toeslagregeling zijn volledig verzekerd bij Aegon. De verzekering van de verplichtingen, voortvloeiend uit de volgens de pensioenregelingen gedane toezeggingen, geschiedde op basis van tijdsevenredige financiering. De overeenkomst met Aegon heeft de vorm van een 'garantiecontract'. Dit houdt in dat Aegon de uitkering van de opgebouwde en gefinancierde pensioenaanspraken volledig garandeert. Ook betekent dit dat indien na de einddatum van de overeenkomst (1 juli 2018) in de toekomst zwaardere grondslagen gelden, bijvoorbeeld vanwege toegenomen levensverwachtingen, de lasten daarvan geheel voor rekening komen van Aegon.

Het contract was geëindigd op 31 december 2017 en werd een half jaar verlengd tot 1 juli 2018 tegen nieuwe, marktconforme verzekeringsvoorwaarden. Vanaf 1 juli 2018 is geen nieuw contract bij Aegon gesloten en heeft SPEY er voor gekozen om de opgebouwde pensioenaanspraken premievrij achter te

laten. De lopende verzekeringen zijn premievrij gemaakt, waarbij de garantie voor de volle duur van de verzekeringen blijft gelden. Ook blijft het mogelijk de pensioenverplichtingen met de daarbij behorende (gelds)waarde over te dragen aan SPEY.

Gezien de vormgeving van de uitvoering door middel van het met de verzekeraar gesloten garantiecontract, zijn de risico's ten aanzien van de opgebouwde aanspraken voor de deelnemer beperkt tot de toekomstige indexaties en het kredietrisico ten aanzien van Aegon. Het garantiecontract kent geen technische winstdeling (betrekking hebbend op de behaalde resultaten op sterfte en arbeidsongeschiktheid) en geen winstdeling achteraf op beleggingsrendement.

2.3.8 Algemene Reserve belegd in beleggingsproducten

Het Bestuur beheert de beleggingen die tegenover de Algemene Reserve staan en neemt de strategische en tactische beslissingen die hiermee verband houden.

2.3.9 Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN)

In de Statuten wordt tot uiting gebracht dat SPEY werkt volgens een door het Bestuur vastgestelde Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (hierna ABTN), zoals bedoeld in de Pensioenwet en het daaruit voortvloeiende Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds.

De ABTN heeft als doel:

- aan de hand van een beschrijving van de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle integraal inzicht te geven in het functioneren van SPEY en
- een beschrijving te geven van het door SPEY te voeren beleid, waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop dit beleid berust, gemotiveerd omschreven zijn.

De ABTN, die eind december 2018 is geactualiseerd, heeft de hoedanigheid van een bedrijfsplan dat het algeheel functioneren inzichtelijk maakt.

2.4 Verslag van het Bestuur

2.4.1 Financiële positie en bestandsontwikkeling

Dekkingsgraden

Actuele dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad (de verhouding tussen het pensioenvermogen en de totale voorzieningen) is gedaald van 116,3% per 31 december 2017 naar 114,8% per 31 december 2018.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld als het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse actuele dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad is in 2018 gedaald van 116,0% naar 115,8%.

Reële dekkingsgraad

De Regeling Pensioenwet (artikel 7) stelt dat de reële dekkingsgraad wordt berekend door de beleidsdekkingsgraad te delen door de beleidsdekkingsgraad die is vereist om toekomstbestendig indexaties te kunnen toekennen ter grootte van de prijsinflatie. Deze prijsinflatie is per 1 januari 2019 1,3% verondersteld, per 1 januari 2020 1,475% en deze stijgt vervolgens in drie stappen naar het lange termijn niveau van 2,0%.

Het indexatiebeleid van SPEY is erop gericht om toekomstbestendige indexaties te verlenen indien de beleidsdekkingsgraad groter is dan 100%. Bij pensioenfondsen die in eigen beheer geadministreerd worden, is indexatie pas toegestaan bij een beleidsdekkingsgraad groter dan 110%.

Ter bepaling van het benodigde vermogen om volledig te kunnen indexeren op basis van de prijsinflatie, worden de toekomstige indexatiekoopsommen contant gemaakt op basis van de (zuivere) RTS, verhoogd met een risico-opslag die aansluit bij de beleggingsmix van SPEY.

Om toekomstbestendig indexaties te kunnen verlenen ter grootte van de prijsinflatie is, uitgaande van het indexatiebeleid van het pensioenfonds, per 31 december 2018 een beleidsdekkingsgraad nodig van 140,3%. De reële dekkingsgraad per 31 december 2018 komt daarmee uit op 82,5%⁹ (= 115,8% / 140,3%). Ultimo 2017 was dit 80,3%.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bedraagt ultimo 2018 € 195,5 miljoen (ultimo 2017 € 208,9 miljoen). De Algemene Reserve dient ter dekking voor risico's en kan worden gebruikt voor indexatie.

Solvabiliteit

SPEY heeft in het kader van een bestendige gedragslijn het MVEV vastgesteld als 1% van de voorziening voor risico fonds. Daarnaast wordt een MVEV aangehouden van 1% van de voorziening voor risico deelnemers. De hoogte van het MVEV is hiermee in lijn met de DNB-vereisten voor een volledig verzekerd pensioenfonds.

Voor de basisregeling bedraagt het MVEV 1% van de technische voorziening (afgedekt door garantiecontract). Per saldo is het MVEV van SPEY per 31 december 2018 gelijk aan € 13,2 miljoen, ofwel 1,0% van de technische voorzieningen (ultimo 2017 € 12,8 miljoen en 1,0% van de technische voorzieningen).

Bij herziening van het FTK van 1 februari 2011 mogen verzekerde pensioenfondsen in de jaarrekening bij de vaststelling van het VEV het kredietrisico buiten beschouwing laten en hoeft geen rekening te worden

⁹ Indien uitgegaan zou worden van een beleid waarbij geïndexeerd wordt vanaf een dekkingsgraad van 110%, en waarbij de toekomstige indexatiekasstromen contant gemaakt worden op basis van het veronderstelde aandelenrendement van 6,75%, dan zou de vereiste beleidsdekkingsgraad voor volledige indexatie gelijk zijn aan 123,9%. De reële dekkingsgraad per 31 december 2018 zou daarmee uitkomen op 93,5% (= 115,8% / 123,9%). Ultimo 2017 was dit 93,0%.

gehouden met een kredietafslag. Het Bestuur monitort het kredietrisico van de verzekeraar. Het Bestuur heeft besloten geen afwaardering op de verzekeraar toe te passen. SPEY hanteert een VEV dat gelijk is aan het MVEV.

PensioenBijspaarRegeling (PBR)

De PBR betreft een individuele beschikbare premieregeling, waarbij alle resultaten direct worden verwerkt in het opgebouwde saldo per deelnemer. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers, en derhalve niet bij SPEY.

Analyse van het resultaat

Het resultaat van SPEY over 2018 is op € 13,4 miljoen negatief uitgekomen tegenover € 12,8 miljoen positief over 2017.

Dit resultaat wordt als volgt weergegeven:
(in duizenden euro's)

	2018	2017
Resultaat op beleggingen	-8.773	7.405
Resultaat op premies en koopsommen	3.651	7.527
Indexaties	-7.348	-1.182
Overige baten en lasten	-905	-977
Totaal	-13.375	12.773

Het negatieve resultaat op beleggingen van € 8,8 miljoen bestaat uit een bruto rendement van € 8,7 miljoen negatief en beheerkosten van € 0,1 miljoen negatief. Het resultaat op premies en koopsommen betreft het verschil tussen de van de werkgevers ontvangen premie en de aan Aegon verschuldigde premie en betreft de periode 1 januari 2018 tot 1 juli 2018.

Financiële resultaten PBR

Inzake de PBR, waarbij naar keuze en voor rekening van de deelnemers gelden belegd worden, is over 2018 een negatief beleggingsrendement behaald van € 0,6 miljoen ten opzichte van een positief resultaat over 2017 van € 1,4 miljoen. De fee voor NNIP bedraagt € 0,3 miljoen.

Bestandsontwikkeling

Per 31 december 2018 is de samenstelling van het verzekerdenbestand als volgt:

	Man		Vrouw		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Actieven ¹⁰	2.419	24	1.756	23	4.175	23
Actieven (premienvrij)	17	0	47	1	64	0
Slapers	6.522	63	4.815	64	11.337	64
Pensioengerechtigden	1.339	13	923	12	2.262	13
Totaal	10.297	100	7.541	100	17.838	100

¹⁰ Actieven zijn slapers (gewezen deelnemers) die nog in dienst zijn van Ernst & Young of HVG Law.

Het verloop van het aantal actieve deelnemers (incl. premievrijgestelden wegens arbeidsongeschiktheid), slapers en pensioengerechtigden is als volgt samen te vatten:

	Actieven	Slapers	Pensioen- gerechtigden
Stand per 1 januari 2018	4.349	11.101	2.199
Indiensttredingen	423	-	-
Uitdiensttredingen	-514	514	-
Afkoop/waardeoverdracht	-	-103	-
Ingang pensioen	-14	-69	83
Overlijden	-2	-14	-52
Ingang pensioen als gevolg van overlijden	-	-	46
Overige mutaties	-3	-92	-14
Stand per 31 december 2018	4.239	11.337	2.262

2.4.2 Personalialia, vergaderingen en Gedragscode

In 2018 hebben in de samenstelling van het Bestuur de volgende wijzigingen plaatsgevonden. De heer L.V.F. van Wieringen, werkgeversbestuurslid, is per 12 juni 2018 afgetreden. De heer S.B. Spiessens is als werkgeversbestuurslid benoemd door het Bestuur op voordracht van de Board of Directors van Ernst & Young Nederland LLP. Daarnaast is de heer H.P. Koekkoek, bestuurslid namens de pensioengerechtigden, afgetreden per 1 juli 2018. De heer R.J. Ekkebus is als bestuurslid namens de pensioengerechtigden benoemd door het Bestuur na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden.

Het Bestuur vergaderde in 2018 acht keer.

Het Bestuur alsook alle andere verbonden personen van SPEY hebben allen de nalevingsverklaring, zoals vermeld in artikel 11.2 van de Gedragscode, ingevuld en getekend. De beoordeling van deze verklaringen heeft geen overtredingen van de Gedragscode aan het licht gebracht.

In 2018 zijn geen meldingen van misstanden en/of incidenten ontvangen, zoals genoemd in de Klokkenluidersregeling dan wel de Incidentenregeling. Er lopen per 31 december 2018 geen onderzoeken welke afhandeling behoeven. Tevens is over 2018 geen sanctie opgelegd.

Door de verbonden personen worden nevenfuncties vooraf gemeld bij de Compliance Officer en tevens vermeld op de voornoemde nalevingsverklaring van de Gedragscode. Aan de hand van de gemelde nevenfuncties is beoordeeld of sprake kan zijn van mogelijk tegenstrijdige persoonlijke, professionele en financiële belangen. Tevens is beoordeeld in hoeverre een risico van belangenverstrengeling bestaat ten opzichte van de door SPEY ingehuurde externe partijen.

Op basis van de door de verbonden personen verstrekte informatie is in 2018 niet van enig tegenstrijdig, persoonlijk, professioneel en financieel belang gebleken. Tevens is niet gebleken dat sprake is geweest van (een risico van) belangenverstrengeling ten opzichte van de door SPEY ingehuurde externe partijen.

2.4.3 Activiteiten en besluitvorming

Organisatie van het Bestuur

Ten aanzien van de organisatie van het Bestuur is gekozen voor een model waar gewerkt wordt met commissies vanuit het Bestuur, die samen met het Pensioenbureau besluiten voorbereiden en implementeren, alsmede adviezen geven. Een vijftal commissies is samengesteld (Agendacommissie, Auditcommissie, Beleggingscommissie, Communicatiecommissie en Pensioencommissie). Het Bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk.

Hieronder beschrijven wij kort de activiteiten van de diverse commissies.

Agendacommissie

De Agendacommissie komt voorafgaand aan de bestuursvergadering bijeen. De taken van de Agendacommissie zijn het opstellen van de agenda voor de bestuursvergadering, het maken van een tijdsplanning voor het bespreken van de geagendeerde onderwerpen en het beoordelen van de kwaliteit van de concept vergaderstukken.

Auditcommissie

Het Bestuur besteedt de voorbereidingen ten aanzien van de financiële verantwoording en verslaglegging van SPEY uit aan de Auditcommissie. De Auditcommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak.

De Auditcommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op het gebied van financiële verantwoording en verslaglegging te volgen. Voor zover de Auditcommissie in deze ontwikkelingen aanleiding ziet het format of de periodiciteit van de rapportage van SPEY aan te passen, heeft de Auditcommissie tot taak het Bestuur hierover op eigen initiatief te adviseren.

Daarnaast draagt de Auditcommissie zorg voor het opstellen van organisatie- en risicobeheerprocedures, waaronder de beschrijving van de AO/IB, de Risicomatrix en de Risk Control Matrix. Zij monitort de risicobeheersings- en controlesystemen (inclusief de afhandeling van de voorgestelde verbeteracties van de externe accountant, van de externe (certificerend) actuaris en/of het Bestuur), alsmede het functioneren van de accountant en actuaris.

De Auditcommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is.

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende, initiërende en toezichthoudende taak:

- Adviserende taak: de Beleggingscommissie adviseert het Bestuur over het beleggingsbeleid, waaronder het beleggingsplan en de af te sluiten contracten inzake de uitbesteding van de uitvoering van de door de Beleggingscommissie c.q. het Bestuur genomen beleggingsbesluiten.
- Toezichthoudende taak: de Beleggingscommissie heeft tot taak toezicht uit te oefenen op de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden plaatsvinden.

De Beleggingscommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op beleggingsgebied te volgen. Voor zover zij in deze ontwikkelingen aanleiding ziet de beleggingsstrategie van SPEY aan te passen, moet zij het Bestuur hierover op eigen initiatief adviseren.

De Beleggingscommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is, doch tenminste eenmaal per kwartaal.

Communicatiecommissie

Het Bestuur besteedt de (voorbereidingen ten aanzien van) communicatie uit aan de Communicatiecommissie. De Communicatiecommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak en toezichthoudende taak.

De Communicatiecommissie adviseert het Bestuur over het communicatiebeleid, waaronder het communicatieplan, de inhoud van de diverse fondsdocumenten, evenals de wettelijke richtlijnen voor het door SPEY uit te voeren communicatiebeleid.

De communicatie over de uitvoering van de pensioenregeling wordt door zowel de werkgever, de verzekeraar, als SPEY verzorgd. De Communicatiecommissie houdt toezicht op de wijze waarop de communicatie vanuit de werkgever en verzekeraar verloopt.

De Communicatiecommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is, doch tenminste eenmaal per kwartaal.

Pensioencommissie

Het Bestuur besteedt de beleidsvoorbereidende taken (deels) uit aan de Pensioencommissie. De Pensioencommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak en houdt namens het Bestuur toezicht op de naleving van het contract en de service level agreement met de verzekeraar.

De Pensioencommissie adviseert het Bestuur over de aard en inhoud van de Uitvoeringsovereenkomst en het algemene pensioenbeleid (inclusief fondsgrondslagen, het beleid ten aanzien van de premie, het herverzekeringsbeleid en de indexering). Daarnaast adviseert de Pensioencommissie inzake de wijze van vastleggen van het beleid in het Pensioenreglement en de overige fondsdocumenten alsook het wijzigen van deze documenten door in- en externe ontwikkelingen.

De Pensioencommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op pensioengebied te volgen en voor zover zij in deze ontwikkelingen aanleiding ziet het beleid van SPEY aan te passen, moet de Pensioencommissie het Bestuur hierover op eigen initiatief adviseren.

De Pensioencommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is.

2.4.4 Risicoparaagraaf

Inleiding

Het Pensioenreglement bepaalde dat de werkgever voor een periode tot 1 juli 2018 een vast premiepercentage van de pensioengevende salarissen aan SPEY betaalde. SPEY zorgde vervolgens voor opbouw en uitkering van pensioen op basis van een middelloonsysteem. Het opbouwpercentage was voor alle actieve deelnemers gelijk, ongeacht leeftijd en geslacht. De risico's zijn volledig overgedragen naar de collectiviteit van SPEY.

De werkgever en de OR kwamen in onderling overleg overeen de hoogte van de premie en welk deel van deze premie beschikbaar was voor inkoop en verzekering van pensioenaanspraken (restant was en is bestemd voor risico's en buffervorming). Vervolgens bepaalde SPEY welke aanspraken met deze premie konden worden ingekocht.

De risico's die de deelnemers lopen, worden beperkt door middel van het beleid van SPEY. SPEY kocht de pensioenaanspraken in bij de verzekeraar, waardoor de risico's in belangrijke mate waren en zijn overgeheveld naar de verzekeraar. Wat voor SPEY resteert, is het kredietrisico (de kans dat de verzekeraar zijn verplichtingen niet nakomt). Als voornaamste risico voor de deelnemers van SPEY resteert het indexatierisico.

SPEY heeft te maken met verschillende soorten van risico's, zowel financieel als niet-financieel, die de doelstelling van SPEY in gevaar (kunnen) brengen. Het beheersen van deze risico's wordt daarom door SPEY gezien als een van de kerntaken. De risicobereidheid is toegelicht in paragraaf 2.3.2 Missie, visie, strategie en risicohouding.

Het beleid van het risicobeheer is vastgelegd in de ABTN. Het Bestuur heeft in kaart gebracht welke risico's inherent zijn aan de activiteiten van SPEY. In de daartoe opgestelde Risicomatrix worden de risico's met

bijbehorende beheersingsmaatregelen benoemd. De Risicomatrix wordt in iedere bestuursvergadering besproken.

We merken hierbij op dat de risico's in 2018 weinig impact hebben gehad. Hieronder volgt een overzichtstabel, waarin de belangrijkste risico's zijn benoemd, alsmede de mitigerende maatregelen en een inschatting van het netto risico (groen = laag, oranje = middel en rood = hoog).

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
FINANCIEEL			
Matchingrisico/ renterisico/ beleggingsrisico	- Het matchingrisico is het risico als gevolg van verschillen tussen activa (beleggingen) en passiva (pensioenverplichtingen). - Renterisico is het risico dat de marktwaarde van de nominale pensioenverplichtingen sneller stijgt of daalt dan de marktwaarde van de totale beleggingen als gevolg van een renteverandering. - Het beleggingsrisico is het risico dat verwachte beleggingsrendementen in werkelijkheid hoger of lager kunnen uitvallen. SPEY loopt beleggingsrisico op het belegde eigen vermogen.	Door de overeenkomst met Aegon (RSK-contract) is de uitkering van de opgebouwde en gefinancierde pensioenaanspraken gegarandeerd en is het verzekeringstechnisch risico dus aan Aegon overgedragen (waarbij het belangrijkste verzekeringstechnische risico is dat deelnemers langer leven dan is verondersteld). In paragraaf 2.4.5 worden de belangrijkste beleggingsrisico's toegelicht.	
Valutarisico <i>Risico betreft uitsluitend de eigen beleggingen van SPEY, op het RSK-contract wordt geen valutarisico gelopen.</i>	Valutarisico is het risico dat valutakoersfluctuaties de waarde van financiële instrumenten of andere activa of passiva negatief beïnvloeden.	Het Bestuur heeft besloten dat de korte termijn volatiliteit die voortvloeit uit valutarisico kan worden uitgeruild tegen het iets betere lange termijnrendement. Zij ziet geen aanleiding tot een beleid van verder afdekken van het valutarisico dan datgene wat door de fondskeuze is afgedekt en wordt afgedekt in geval van een tactische call.	
Liquiditeitsrisico	Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen.	- Het RSK-contract, dat de belangrijkste risico's afdekt. - De aard van de beleggingen is zodanig dat zonodig altijd op zeer korte termijn de noodzakelijke liquiditeiten kunnen worden vrijgemaakt. - Interne beheersmaatregelen om in te spelen op voorzienbare liquiditeitsbehoeften.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
FINANCIEEL			
Risico inzake waardeoverdrachten	Het risico bij financiële afwikkeling van waardeoverdrachten is het risico dat het bij SPEY gefinancierde deel van de aanspraken lager is dan de op grond van de wettelijke regels vastgestelde overdrachtswaarde waardoor SPEY het verschil moet bijbetalen.	- Voor de financiële gevolgen van de afhandeling van waardeoverdrachten is door SPEY geen verzekering afgesloten. Het risico wordt afgedekt door het aanhouden van eigen vermogen ter dekking van de lasten van waardeoverdrachten. - Registratie van waardeoverdrachten, waarbij controle plaatsheeft op de tarieven, de tijdigheid van het proces en de volledigheid. Het risico met betrekking tot het resultaat op waardeoverdracht is als gevolg van het bestuursbesluit van 4 september 2018 gemitigeerd doordat SPEY vanaf 1 juli 2018 niet meer meewerkt aan waardeoverdrachten waarvoor een aanvullende bijdrage nodig is van € 15.000 of meer en deze aanvullende bijdrage meer dan 10% van de overdrachtswaarde bedraagt. Met Aegon is de operationele uitwerking van dit besluit afgestemd.	
Kredietrisico	Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractuele verplichtingen niet nakomt. Het kredietrisico op Aegon is veruit het belangrijkste kredietrisico. Daarnaast is er kredietrisico op de individuele tegenpartijen waarin via beleggingsfondsen wordt belegd. Er is kredietrisico op de bank(en) waar liquiditeiten worden aangehouden.	- De basisregeling is ondergebracht bij een verzekeraar met een voldoende hoge rating. - De beleggingen worden gedaan via beleggingsfondsen (spreiding vermindert concentratie-/kredietrisico). - Het periodiek monitoren van de kredietwaardigheid van de verzekeraar en het rapporteren hierover in de kwartaalrapportage. - Het monitoren van de kredietwaardigheid van de bank(en) op basis van de jaarrekeningen en/of de ratings.	
Concentratierisico	Het risico dat in de beleggingsportefeuille de beleggingen zich concentreren in ongewenst grotere exposures op een tegenpartij, een land, bedrijfstak of anderszins.	Beleggen in beleggingsfondsen waardoor bepaalde vormen van diversificatie en spreiding plaatsvinden binnen een fonds.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
FINANCIEEL			
Indexatierisico	Het risico dat de pensioen-aanspraken en -rechten niet kunnen worden aangepast aan de prijsontwikkeling, waardoor de koopkracht afneemt. Het risico dat het Pensioenfonds niet voldoet aan de consistentie tussen gewekte verwachtingen en het realiseren van voorwaardelijke indexatie.	- De indexatie is voorwaardelijk. - In het beleid wordt er naar gestreefd aanpassing van de pensioenaanspraken en -rechten aan de stijging van de prijzen zo goed mogelijk waar te maken. - In de communicatie hierover wordt bewaakt dat verwachting en realisatie niet uiteen gaan lopen.	
Kostendeckingsrisico	De werkgever financiert een deel van de pensioenuitvoeringskosten op omslagbasis, hetgeen wil zeggen dat de werkgever jaarlijks als onderdeel van de premie een bedrag betaalt ter dekking van de kosten van dat jaar. In theorie bestaat de kans dat als de werkgever zou wegvallen, de kosten voor rekening van SPEY komen.	Als onderdeel van de technische voorzieningen is een additionele kostenvoorziening opgenomen, die betrekking heeft op de door SPEY geschatte kosten die naar verwachting gemaakt zullen worden in geval van liquidatie van SPEY en na discontinuïteit van de werkgever.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
NIET FINANCIËEL			
Omgevingsrisico	Het omgevingsrisico is het risico van buiten SPEY komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden en reputatie, alsmede het algemene klimaat waarin pensioenfondsen opereren.	▪ Vertegenwoordiging van belanghebbenden in het Bestuur ▪ Lidmaatschap van een branchevereniging (Pensioenfederatie) ▪ Communicatie- en deskundigheidsplan.	
Operationeel risico	Het operationeel risico is het risico dat sprake is van ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering bij SPEY.	▪ SPEY documenteert daartoe de processen en identificeert de bij de uitvoering van die processen optredende risico's en de met het oog daarop getroffen beheersmaatregelen in de Risk Control Matrix. ▪ Adequate algemene organisatie inclusief verdeling van taken en bevoegdheden, onder andere op basis van functiescheiding. ▪ Kwalitatief en kwantitatief adequaat personeel op Pensioenbureau. ▪ Deskundig en goed functionerend Bestuur. ▪ Adequaat toezicht (visitatie, verantwoordingsorgaan). ▪ Adequate adviseurs en controleurs.	
Uitbestedingsrisico	Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden wordt geschaad. Voor SPEY houdt het uitbestedingsrisico met name in dat externe pensioen- en vermogensbeheerders niet handelen in overeenstemming met de met hen overeengekomen contracten.	▪ De beheersing van het uitbestedingsrisico is vormgegeven in een uitbestedingsbeleid. ▪ De lopende uitbestedingen worden met behulp van diverse rapportages (waaronder Service Level Agreement en ISAE 3402 rapportages) gevolgd en gecontroleerd. ▪ Adequate procedures voor het selecteren van partijen aan wie wordt uitbesteed. ▪ Adequate controle op de verrichtingen en output van partijen aan wie wordt uitbesteed.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
NIET FINANCIËEL			
IT-risico	IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening intern of extern onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden.	- Voor bepaalde systemen bij uitbestedingspartijen is/wordt door EY een audit uitgevoerd op databeveiliging. - Daarnaast worden bepaalde betrouwbaarheidsaspecten met betrekking tot gegevensverwerking en databeveiliging bij partijen waaraan is uitbesteed afgedekt door ISAE rapportages. - Ter beheersing van dit risico wat betreft de interne bedrijfsprocessen en informatievoorziening steunt SPEY op het ICT-beleid van Ernst & Young Nederland LLP. - Ter beheersing van dit risico wat betreft de externe bedrijfsprocessen en informatievoorziening eist SPEY van derden, met hulp van de ICT expertise binnen EY, om aantoonbaar te maken dat deze voldoende integer, continu en voldoende beveiligd worden, danwel door dit zelf vast te stellen.	
Integriteitsrisico	Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van SPEY wordt beïnvloed door niet integere of onethische gedragingen van de organisatie, de medewerkers of de leiding van het fonds. Hieronder wordt mede verstaan het risico van belangenverstrengeling.	- Gedragscode voor bestuursleden en medewerkers Pensioenbureau. - Externe Compliance Officer. - Functiescheidingen / vier-ogen principe. - Selectieprocedure voor bestuursleden en medewerkers Pensioenbureau. - Screenen door DNB bij voorgenomen benoeming van bestuursleden. - Uitvoeren en updaten integrale integriteitsrisicoanalyse.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
NIET FINANCIËEL			
Juridisch risico	Het juridisch risico is het risico van veranderingen in, en naleving van wet- en regelgeving, alsmede het risico dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar zijn.	▪ Bewaking van de naleving van wet- en regelgeving. ▪ Bij veranderingen en voor complexe zaken advies inwinnen bij gespecialiseerde externe juristen (of andere deskundigen). ▪ Incidenten evalueren en zonodig maatregelen nemen.	
Communicatierisico	Het risico dat de informatie die verstrekt wordt of beschikbaar wordt gesteld niet correct is, niet duidelijk is, niet evenwichtig is of niet tijdig wordt verstrekt of beschikbaar wordt gesteld.	▪ Uitgangspunt is het Communicatieplan. ▪ Voor het plaatsen van content op de website is een procedure opgesteld, waarbij te allen tijde het 4-ogen-principe wordt toegepast. ▪ Diverse communicatie-uitingen zijn uitbesteed (Bridgevest, Aegon, NNIP en Xerox). Hierover zijn SLA-afspraken gemaakt en vindt monitoring plaats door het Pensioenbureau. Tevens maken deze SLA-rapportages onderdeel uit van de kwartaalrapportage, die besproken wordt tijdens de bestuursvergadering. ▪ De Communicatiecommissie heeft de afspraak gemaakt dat bij communicatie over keuzes en gebeurtenissen standaard de toetsvraag wordt opgenomen of de informatie evenwichtig is. ▪ Persoonlijke pensioeninformatie testen op de behoeften van deelnemers door middel van deelnemersonderzoeken	
Datalekrisico	Het risico van een inbreuk op de beveiliging die 'ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van de persoonsgegevens' of 'als een aanzienlijke kans bestaat' dat dit gebeurt.	▪ Niet méér persoonsgegevens verzamelen en gebruiken dan echt nodig is. ▪ Beperking van de toegang tot persoonsgegevens. ▪ Beveiliging persoonsgegevens in overeenstemming met de stand van de techniek.	

Hoofdcategorie	Belangrijkste risico	Mitigerende maatregelen	Inschatting netto risico
NIET FINANCIIEEL			
	Het risico dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wet bescherming persoonsgegevens een boete oplegt (van maximaal € 820.000).	- Vastlegging procedure inzake melding van mogelijke datalekken waaronder het aanwijzen van een persoon/personen die verantwoordelijk is/zijn voor het herkennen en het melden van een datalek binnen 72 uur. - Het sluiten van verwerkersovereenkomsten met verwerkers.	

2.4.5 Beleggingen (Algemene Reserve)

2.4.5.1 Terugblik beleggingen in 2018

De stabiliserende economische groei, politieke onzekerheid, handelsspanningen en de geleidelijke normalisatie van het monetaire beleid zorgden vorig jaar in bijna alle beleggingscategorieën voor dalende rendementen.

In 2018 namen de rendementen in bijna alle beleggingscategorieën af. Dit kwam door verschillende factoren: de Federal Reserve (Fed) begon de rente effectief te verhogen, het handelsconflict tussen de Verenigde Staten en China dreigde economisch gezien roet in het eten te gooien en aan het begin van het jaar waren de waarderingen in veel beleggingscategorieën aan de hoge kant.

De wereldwijde groei is vorig jaar gestabiliseerd. De onderliggende regionale verschillen zorgden voor minder stabiele kapitaalstromen en daarmee voor fluctuerende wisselkoersen, vooral in de vorm van een hogere Amerikaanse dollar als gevolg van een versoepeling van het begrotingsbeleid. Deze trend werd versterkt door een zwakker groeimomentum in Europa en Japan, waar de groei eind 2017 zeer solide was. Vanwege de regionale groeiverschillen werd verwacht dat ook het monetaire beleid uiteen zou lopen. Dit stuwde de koers van de dollar nog verder op. De markten hadden het onder deze omstandigheden moeilijk. Sommige segmenten waarin veel werd belegd, reageerden sterk op de stijging van de financieringskosten in dollars.

De Amerikaanse economie groeide in bijna heel 2018 sterk, dankzij eenmalige gunstige effecten van belastingverlagingen van president Trump. Fundamenteel gezien werd de groei positief beïnvloed door een sterke wisselwerking tussen de inkomsten en de bestedingen van zowel consumenten als bedrijven. Met zijn belastingbeleid wist Donald Trump de negatieve gevolgen van zijn protectionisme voor de Amerikaanse groei en de aandelenmarkt te verhullen. Hierdoor kon hij zich in handelsconflicten agressiever opstellen. Dit beleid zorgde er ook voor dat de Fed zich gesterkt voelde in een verdere verhoging van de rente, waardoor de dollar steeg.

De Fed verhoogde de rente vorig jaar vier keer (in maart, juni, september en december), telkens met 25 basispunten. In de loop van het jaar kreeg de Fed het steeds moeilijker door de combinatie van een soepeler begrotingsbeleid en protectionisme in de VS. In zekere zin gaf dit de centrale bank vertrouwen in haar geleidelijke renteverhogingen. Het beleid van Trump zorgde er echter ook voor dat Fed-voorzitter Jerome Powell constant zorgvuldig moest laveren tussen oververhitting van de binnenlandse markt en externe risico's die van invloed kunnen zijn op de Amerikaanse economie.

De Europese Centrale Bank (ECB) kondigde aan het begin van het jaar al aan dat zij haar kwantitatieve versoepeling in het vierde kwartaal zou beëindigen. De ECB hield woord, al benadrukte voorzitter Mario Draghi dat de centrale bank dit middel indien nodig opnieuw kan inzetten. De ECB zal de rente naar verwachting op zijn vroegst in september 2019 voor het eerst verhogen.

De Bank of Japan hield in 2018 vast aan haar rentecurvebeleid en haar opkoopprogramma voor obligaties. Na vijf jaar opkopen ter waarde van USD 3,5 biljoen ligt de inflatie nog altijd onder de beoogde 2%. Dit komt doordat er al meer dan tien jaar sprake is van deflatieverwachtingen. Om die te koppelen aan de 2%-doelstelling, is een langere periode van oververhitting nodig die er voor zorgt dat de inflatie versnelt.

Op politiek vlak waren er gedurende heel 2018 handelsspanningen. Aan het begin van het jaar introduceerde Trump importheffingen op USD 60 miljard aan Chinese goederen en op aluminium en staal uit een aantal landen. Deze spanningen liepen in het tweede en derde kwartaal verder op, waardoor er veel onzekerheid ontstond over hoe protectionistisch het beleid zou worden. Vooral opkomende economieën hadden last van de zorgen over de gevolgen voor de groeivoorzichten van China en andere handelspartners van de VS op de lange termijn. Begin december spraken president Trump en zijn Chinese ambtgenoot Xi af om drie maanden lang geen nieuwe importheffingen in te voeren. Hierdoor namen de handelsrisico's voor de korte termijn af.

In Europa voerde de Brexit de boventoon. Aan het eind van het jaar bereikte de Britse premier Theresa May wel een uittredingsakkoord met de leiders van de Europese Unie, maar dit was slechts voorlopig. Een 'No Deal' behoort nog steeds tot de mogelijkheden. De onzekerheid van de afgelopen twee jaar houdt dus nog even aan.

In Europa namen de politieke spanningen ook toe door de toename van het populisme in Italië en Frankrijk. In Italië resulteerden de verkiezingen van maart in een parlement zonder meerderheid en een coalitie tussen Lega en de anti-establishmentpartij Vijfsterren. De nieuwe populistische regering voerde een maandenlange begrotingsdiscussie met de ECB. Hoewel ze eind december eindelijk een compromis bereikten, was de binnenlandse vraag in Italië toen al fors verslechterd. Dit zorgde voor een afnemend vertrouwen onder ondernemers. In Frankrijk leidden protesten van de 'gele hesjes' in de laatste weken van het jaar tot rellen. President Macron moest gas terugnemen en concessies doen aan de demonstranten.

Wereldwijd herstelden aandelen van een zwak eerste kwartaal en behaalden in euro's gemeten een halfjaarresultaat van +3,6%. Dit bleek echter niet duurzaam. Sterker nog, aandelen verloren flink in de tweede jaarhelft en de laatste drie maanden vormden zelfs een van de slechtste kwartalen van de afgelopen 45 jaar. Wat betreft sectoren deden nutsbedrijven en gezondheidszorg het goed met jaarwinsten van respectievelijk 8,1% en 8,2%. De meeste sectoren eindigden echter in de min, waarbij de financiële sector, energie en basismaterialen dubbelcijferige verliezen leden. De waarderingen van Europese aandelen eindigden veel lager dan die van aandelen uit de VS; in de afgelopen 20 jaar kwamen vergelijkbare verschillen in de koers-winstverhoudingen slechts twee keer voor.

Hoewel 2018 goed begon voor obligatiespreads, ging het vanaf februari bergafwaarts. Dit had meerdere oorzaken. Aan het begin van het jaar waren de waarderingen over het algemeen krap, na jaren met een lage volatiliteit en instroom in de categorie als gevolg van de zoektocht naar rendement. De combinatie van krappe waarderingen en de richting van het monetaire beleid was nadelig voor obligatiespreads. De toegenomen politieke risico's en de economische onzekerheid zorgden er uiteindelijk voor dat beleggers hun positionering aanpasten. Door zorgen om opkomende markten stegen de spreads op obligaties uit deze landen. Dit effect werd nog versterkt door valutatrends en de dalende grondstoffenprijzen. In Europa leidden zorgen over Italië tot hogere spreads op zowel investment grade- als high yield-obligaties. Hierdoor zijn de spreads weer beland op de niveaus van begin 2017 of 2016.

Alleen veilige staatsobligaties boden in 2018 enig soelaas, want de onzekerheid op de wereldwijde markten dreef beleggers richting veilige categorieën. Dit leidde aan het eind van het jaar tot lagere rentes op veilige staatsobligaties. De Amerikaanse 10-jaarsrente daalde in december met 30 basispunten, terwijl de 10-jaarsrente op Duitse staatsobligaties (Bunds) 7 basispunten inleverde. Ondanks de sterke dalingen in november en december steeg de Amerikaanse 10-jaarsrente in 2018 per saldo toch met 28 basispunten. De 10-jaarsrente op Duitse Bunds daalde in 2018 al met al met 19 basispunten.

In de tweede helft van 2018 raakte de olieprijs in een vrije val. De gezamenlijke olieproductie van Saudi-Arabië, Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten, Irak en Rusland nam tussen mei en december met ongeveer 1,4 miljoen vaten per dag toe. Hierdoor was het aanbod veel groter dan de vraag. De olieprijs daalde in drie maanden tijd van 75 dollar (West Texas Intermediate) naar 45 dollar per vat. Begin december sprak de OPEC+ af om de productie met 1,2 miljoen vaten per dag te beperken om de markt weer in evenwicht te brengen.

Opkomende markten kregen in 2018 te maken met een correctie. Vanaf het eind van de eerste jaarhelft verslechterde de financiële omstandigheden. Opkomende markten bleven per saldo duidelijk achter bij ontwikkelde markten, zowel voor aandelen als obligaties. Dit kwam vooral door het protectionisme van Trump en de enigszins afgenomen zoektocht naar rendement als gevolg van de sterkere dollar en de hogere Amerikaanse rentes.

SPEY heeft gedurende het boekjaar een beleggingsbeleid gehad dat niet veel afweek van de strategische portefeuille. Het gehele jaar was er een lichte overweging van meer risicovolle beleggingen (aandelen en onroerend goed), tegenover een onderweging in staatsobligaties. Dit met name vanwege het feit dat, hoewel gedurende het jaar er steeds behoorlijke risico's waren die vooral samenhangen met de politieke ontwikkelingen, de onderliggende economische data steeds een positief beeld vertoonden. Deze beperkte risk-on positie had tot en met het 3e kwartaal van 2018 per saldo een positief effect op het beleggingsresultaat.

Het beleggingsresultaat in het 4e kwartaal wordt geheel overschaduwd door de grote verliezen in oktober en december inzake de aandelenbeleggingen en de beleggingen in vastgoed. De omvang van deze verliezen maken dat op jaarbasis een negatief beleggingsrendement is behaald.

In het begin van 2019 hebben de beurzen zich echter hersteld en is het verlies van de laatste maanden van 2018 weer geheel ingelopen.

2.4.5.2 Algemeen beleid Pensioenfonds

Het Bestuur beheert de beleggingen die tegenover de Algemene Reserve staan en neemt de strategische en tactische beslissingen die hiermee verband houden. De voorbereidingen ten aanzien van de vormgeving van het beleggingsbeleid besteedt zij uit aan de Beleggingscommissie. De operationele uitvoering is uitbesteed aan Nationale Nederlanden Investment Partners (hierna NNIP). Er wordt namens SPEY uitsluitend belegd in beleggingsfondsen.

Aan NNIP is - op basis van een strategische analyse - een beleggingsmandaat gegeven. Daarbij is het NNIP toegestaan om binnen bepaalde bandbreedtes van de strategische beleggingsmix af te wijken (tactisch beleid) om op actuele ontwikkelingen in te spelen. Daarbij mag NNIP gebruik maken van futures.

Voor het voorbereiden van (strategische) beleggingsbeslissingen laat de Beleggingscommissie en/of het Bestuur zich naar behoefte adviseren.

De Algemene Reserve dient voor het opvangen van risico's en onvoorziene kosten, alsmede als bron voor de financiering van eventuele indexatie van pensioenen.

Strategische en tactische mix

Uit de (aanvangs)haalbaarheidstoets volgt een geschat pensioenresultaat. Het beleggingsbeleid wordt vervolgens zodanig vastgesteld dat een maximaal rendement kan worden behaald met een voor het Bestuur acceptabel risico. Op deze wijze wordt de koppeling gelegd tussen de risicohouding en het beleggingsbeleid. Op basis van onze risk appetite selecteren wij een portefeuille uit de door NNIP voorgestelde verzameling. Onze risk appetite is gebaseerd op het pensioenresultaat en het 'pensioenresultaat at risk' als leidende

maatstaf (onder restrictie van een acceptabele 'dekkingsgraad at risk'). Voor 2018 is deze vastgesteld op 107,0% (2,5% dekkingsgraad at risk). Op basis hiervan wordt de strategische mix bepaald. Deze mix bepaalt het lange termijn beleggingsbeleid.

Deze concrete, gekwantificeerde risk appetite is mede bepaald op basis van de met werkgever en OR afgestemde kwalitatieve risk appetite. Bij de bepaling hiervan is mede gesteund op het risicobereidheidsonderzoek (zie 2.4.6).

Om zorg te dragen voor overeenstemming tussen doelstellingen en risico's wordt jaarlijks de strategische allocatie herijkt c.q. gereviewd. In 2018 heeft een herijking plaatsgevonden en is de strategische beleggingsmix opnieuw vastgesteld.

Op basis van de herijking kan ten aanzien van de gekozen beleggingsmix het volgende worden geconcludeerd:

- Het indexatieresultaat (60%) en de koopkracht (93%) zijn vergelijkbaar met vorig jaar.
- De beleidsdekkingsgraad in jaar 15 van de beschouwde tijdshorizon is met 117% ruim 2% lager dan vorig jaar. Belangrijkste redenen:
 - Wegvallen van de premie inkomsten;
 - Vanwege het wegvallen van de opbouw kan eerder worden geïndexeerd.
- In vergelijking met de strategische analyse en beleggingsmix van vorig jaar is het verwacht rendement licht gestegen en is de portefeuillevolatiliteit vergelijkbaar.

Binnen door het Bestuur gestelde bandbreedtes kan, vanwege (verwachte) ontwikkelingen op de financiële markten, (door NNIP) van de strategische mix worden afgeweken. Dit leidt tot de tactische beleggingsmix. Deze mix bepaalt het beleggingsbeleid op kortere termijn. Hierbij kunnen ook futures worden ingezet. Voor futures gelden separate restricties.

De strategische mix ziet er ultimo 2018 als volgt uit:

Asset class	Percentage strategisch	Bandbreedte	Beleggingsfonds	Benchmark
Low risk assets	20,0%	10%-30%		
Euro Government Bonds	13,0%	3,0%-23,0%	BlackRock Euro Government Bond Index Fund	Citigroup EMU GBI All Maturities EUR
Euro Long Duration	0,0%		Vanguard 20+ Year Euro Treasury Index Fund	Barclays Euro Treasury (20+Y)
Euro Inflation Linked	3,5%	0,0%-8,5%	Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index Fund	Barclays Infl-linked Euro CPI
Money market	3,5%	0,0%-13,5%	BNP Paribas InstiCash EUR	Niet van toepassing
			Cash	Niet van toepassing
Spread products	30,0%	25%-35%		
Euro Corporates	4,5%	0,0%-9,0%	BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	Citigroup Non-EGBI EuroBIG Index
Global Corporates	7,0%	2,0%-12,0%	Standard Life Global Corporate Bond EUR Hdg D Acc	Barclays Global Aggregate - Corporates (hedged to EUR)
EMD LC	7,0%	2,0%-12,0%	Stone Harbor Emerging Markets Local Currency Debt	JPM GBI EM Global Diversified (unhedged) index
EMD HC	5,0%	0,0%-10,0%	Nordea 1 Emerging Market Bond Fund HBI EUR	JPM EMBI Global Diversified (hedged)
Global HY	6,5%	1,5%-11,5%	Threadneedle (LUX) US High Yield Bond	ML US Cash Pay High Yield Constrained
Other risk assets	50,0%	45%-55%		
Global Equity	32,5%	22,5%-42,5%	Northern Trust Ucits Common Contractual Fund - World Custom ESG Equity Index Fund H EUR	MSCI The World Index
Emerging Markets Equity	5,0%	1,0%-9,0%	NT Emerging Markets Custom ESG Equity EUR Acc E Shares	MSCI EM (Emerging Markets)
Real Estate	12,5%	7,5%-17,5%	Northern Trust Developed Real Estate Index Fund Class A	GPR Global Property Fundamental Index

Door scheefgroei in de beleggingsportefeuille of door verandering in het risicoprofiel kan het zijn dat de werkelijke beleggingsmix buiten de door het Bestuur vastgestelde bandbreedtes treedt en dus teveel afwijkt van de strategische mix. Er dient dan een rebalancing van de portefeuille plaats te vinden. De strategische mix kan, indien nodig vanwege bijzondere ontwikkelingen, na advies van de Beleggingscommissie en gestructureerde Besluitvorming van het Bestuur, tussentijds worden aangepast.

Systematiek en uitgangspunten totstandkoming tactische mix en bepaling fondsen waarin wordt belegd

Gegeven de door het Bestuur gekozen strategische mix doet de Beleggingscommissie een verzoek tot het maken van een shortlist van mogelijke beleggingsfondsen per beleggingscategorie bij NNIP (Altis). Deze fondsen worden door NNIP (Altis) voorgelegd aan de Beleggingscommissie en zo nodig schriftelijk of mondeling toegelicht. De Beleggingscommissie bepaalt welke fondsen het best voldoen aan door SPEY gestelde eisen. Het Bestuur besluit vervolgens in welke fondsen kan worden belegd.

Vervolgens wordt belegd in de gekozen fondsen op basis van de strategische beleggingsmix zoals die door het Bestuur is vastgesteld. De uitvoering hiervan is uitbesteed aan NNIP, waarbij aan NNIP een beleggingsmandaat is gegeven dat inhoudt dat zij binnen bandbreedtes mogen afwijken van de strategische mix, d.i. de tactische mix, waarbij onder restricties ook derivaten (momenteel uitsluitend futures) mogen worden ingezet.

Futures worden door NNIP onder meer gebruikt:

- ter bescherming van tot de belegde middelen behorende financiële Instrumenten tegen een mogelijke koersdaling;
- om invulling te geven aan tactische asset allocatie;
- een efficiënte portefeuille implementatie.

NNIP is bevoegd om alle verplichtingen die eventueel uit de futuresposities voortvloeien of daarmee samenhangen, namens SPEY te voldoen. Hiertoe wordt onder meer gerekend het storten van gelden als margin en het anderszins (doen) verbinden van (een deel van) de belegde middelen tot zekerheid.

De Beleggingscommissie monitort via zeswekelijkse overleggen met NNIP op welke wijze met het mandaat is omgegaan en welke resultaten dat heeft opgeleverd. NNIP rapporteert daarover ook schriftelijk via maand- en kwartaalrapportages.

2.4.5.3 Rendement boekjaar

De performance per categorie bedroeg in 2018 als volgt:

Beleggingsfonds ¹¹	Rendement	Lopende Kosten Ratio
Low risk assets		
BlackRock Euro Government Bond Index Fund	0.6%	0,08%
BNP Paribas Insticash Fund EUR (t/m september 2018)	-0.3%	0,10%
Vanguard 20+year Euro Treasury (t/m mei 2018)	3.8%	0,15%
Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index	-1.6%	0,15%
Spread products		
BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	-0.3%	0,08%
Nordea 1 Emerging Market Bond Fund	-8,3%	0,83%
Standard Life Global Corporate Bond	-4.5%	0,27%
Stone Harbor Inv Emerging Markets Local	-5.6%	0,64%
Threadneedle (LUX) US High Yield Bond	-6.5%	0,52%
Other risk assets		
BlackRock Developed World Index Fund (t/m juli 2018)	5.5%	0,08%
Kempfen Int Funds Global property (t/m augustus 2018)	3.3%	0,29%
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund I (t/m juli 2018)	-2,1%	0,27%
Northern Trust Developed Real estate (vanaf augustus 2018)	-7.4%	0,11%
Northern Trust Emerging Markets Custom ESG (vanaf augustus 2018)	-9.0%	0,14%
Northern Trust World Custom ESG	-11.9%	0,06%

Het bruto rendement over de Algemene Reserve was € 8,7 miljoen negatief (2017 € 7,8 miljoen positief), zijnde -4,4% van het eigen vermogen (2017: 3,9%). De beheerkosten NNIP zijn gebaseerd op een vaste vergoeding van € 290.000 per jaar. Het netto rendement over 2018 bedraagt na aftrek van de beheerkosten € 8,8 miljoen negatief en komt daarmee iets lager uit dan de benchmark. Het verschil wordt bijna geheel verklaard door de kosten.

¹¹ Het rendement is berekend over de periode waarin SPEY heeft deelgenomen in het beleggingsfonds, afgerond op maanden.

2.4.6 Risicobereidheidsonderzoek SPEY 2017

Om een beter begrip van de wensen van de deelnemer te krijgen heeft SPEY in 2017 een risicobereidheidsonderzoek gedaan onder de actieve deelnemers van het fonds.

Van de respondenten, ongeveer 9% van alle actieve deelnemers, geeft 76% aan evenveel of minder risico te nemen in financiële beslissingen t.o.v. hun omgeving. Er wordt door 66% van de respondenten gekozen voor een gematigd risicoprofiel. Er bestaat een lichte voorkeur voor langer doorwerken dan voor een lager pensioen.

Een aantal karakteristieken van SPEY wijzen op een hoger risicodraagvlak dan gemiddeld in Nederland (op basis van opleidingsniveau, gemiddelde leeftijd en salarisniveau). Desalniettemin is het draagvlak om extra bij te sparen of langer door te werken beperkt. De deelnemers hebben een gematigde risicohouding. De respondenten zien zichzelf als risicomijdend en maken ook bij financiële afwegingen een enigszins conservatieve keuze.

2.4.7 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Algemeen

Er is toenemende aandacht vanuit de samenleving en de politiek voor duurzaamheid. Vanwege het maatschappelijke belang van pensioen, het omvangrijke pensioenvermogen en de impact die dit als belegd vermogen heeft, wordt vanuit de wetgeving expliciete aandacht voor duurzaamheid in het beleggingsbeleid verwacht. Bij de selectie van de partijen waaraan wordt uitbesteed is het ESG-beleid van deze partijen dan ook een belangrijk selectiecriterium voor SPEY. SPEY volgt of veranderingen in het ESG-beleid van deze partijen voor SPEY acceptabel is.

Daarnaast is vanuit het in het najaar van 2017 uitgevoerde risicobereidheidsonderzoek onder de actieven bij SPEY naar voren gekomen dat onder de respondenten een voorkeur bestaat om in het beleggingsbeleid rekening te houden met de duurzaamheid van het bedrijfsmodel van bedrijven, in hoeverre deze bedrijven een actieve en positieve impact hebben op het klimaat en in hoeverre zij voldoen aan internationale standaarden voor de mensenrechten. Echter wanneer de keuzes voor duurzame investeringen een negatieve invloed hebben op het financiële rendement zien we een verschuiving naar minder bereidwilligheid om met deze factoren rekening te houden.

SPEY gelooft dat het laten meewegen van factoren op het gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur de financiële prestaties van ondernemingen positief beïnvloeden op de lange termijn en houdt rekening met de wettelijke bepalingen die op dit gebied gelden voor pensioenfondsen. De activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen vormen echter geen doel op zich.

Het beleggingsproces van SPEY

Het beleggingsproces is voor een groot deel uitbesteed. Het ESG¹²-beleid van SPEY bestaat voor een groot deel hierin dat bij de selectie van de partijen waaraan wordt uitbesteed het ESG-beleid van deze partijen een belangrijk selectiecriterium is. Het ESG-beleid van de partijen waaraan is uitbesteed voldoet aan hoge eisen en is hierna toegelicht. Alle beleggingen van SPEY lopen via deze partijen en zijn dus onderhevig aan het geschetste ESG-beleid. In het kader van het beleggen van (de gelden die staan tegenover) het eigen vermogen kiest SPEY zelf de beleggingsfondsen. ESG aspecten maken daarbij onderdeel uit van het selectieproces. In 2018 is een formeel ESG-beleid geformuleerd. Als uitvloeisel hiervan is SPEY in 2018 overgestapt naar fondsen met een hogere ESG score (NT Emerging Markets Custom ESG Equity EUR Acc E Shares en Northern Trust Ucits Common Contractual Fund - World Custom ESG Equity Index Fund H EUR).

Basisregeling (via Aegon)

De tot 1 juli 2018 opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten zijn door middel van een RSK-contract bij Aegon verzekerd. De gelden die samenhangen met dit verzekeringscontract worden derhalve geheel onder verantwoordelijkheid van Aegon belegd. Bij het selectieproces dat aan de gunning aan Aegon vooraf is gegaan, is het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen een van de aandachtspunten

¹² In plaats van 'duurzaamheid' wordt veelal gesproken over 'ESG'. Deze afkorting staat voor Environmental, Social & Governance.

geweest van het Bestuur. Hieronder geven wij kort weer wat het huidige beleid van Aegon is met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen.

“Aegon heeft de eer geld te beheren voor onze klanten: spaargeld, pensioengeld, ingelegde premies. Met dat geld beleggen we, zodat het rendement oplevert voor bijvoorbeeld hogere pensioenen. Wereldwijd beheert Aegon 700 miljard euro. Wij willen dat al onze investeringen voldoen aan strenge normen voor Verantwoord Beleggen: we investeren niet in kolenmijnen of clustermunitie; en we willen dat bedrijven waarmee wij zaken doen duurzaam werken, transparant zijn en zich streng houden aan internationale mensenrechtennormen. Helaas blijkt soms dat een onderneming zich er toch niet voldoende aan houdt. Als we dat merken, treden we er tegen op. Maar meestal gaat het heel goed. Voortdurend worden we door onafhankelijke beoordelaars gecontroleerd hoe we het doen op dit vlak.

Aegon streeft naar een duurzame beleggingsportefeuille, volgens de richtlijnen van de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI). Het gaat om een aantal beginselen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur voor de beleggingspraktijk. Daarnaast geldt dat Aegon alleen beleggingen selecteert die in overeenstemming zijn met onze gedragscode. Respect voor het milieu, de mensenrechten en de volksgezondheid zijn daarbij belangrijke criteria. Daarnaast doet Aegon geen zaken met bedrijven die zich bezighouden met de productie van controversiële wapens, zoals clustermunitie en landmijnen.

Met bedrijven die zich schuldig maken aan corruptie, milieuschade of mensenrechtenschendingen, gaat Aegon een actieve, kritische dialoog aan. Via deze dialoog willen we hen bewegen hun gedrag te veranderen. Als ze niet bereid zijn hun activiteiten in lijn te brengen met onze gedragscode, komen ze op onderstaande uitsluitingenlijst. De bedrijven op deze lijst sluiten we direct uit van alle actieve beleggingen. Op deze lijst staan ook een aantal landen. Staatsobligaties en andere leningen van de overheden in deze landen zijn eveneens uitgesloten van investeringen.

Het stembeleid is een van de instrumenten die Aegon inzet bij engagement. Aegon Investment Management BV (AIM) beheert de beleggingen van Aegon. Als aandeelhouder kan AIM invloed uitoefenen op de bedrijven waarin Aegon belegt. Om dat op een verantwoorde manier te kunnen doen, hebben we een stembeleid vastgesteld.”

PensioenBijspaarRegeling en Algemene Reserve (via NNIP)

De PBR wordt uitgevoerd door NNIP door middel van het product ‘Mijn Pensioen’. Tevens belegt het Bestuur de gelden die tegenover de Algemene Reserve staan via NNIP. Dat betekent dat NNIP (via Altis) de voorselectie doet van de fondsen waarin SPEY kan beleggen. Ook bij NNIP heeft het Bestuur aangegeven dat zij hecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen en dat zij van NNIP verwacht dat zij daar bij hun selectie van beleggingsfondsen rekening mee houden¹³.

NNIP merkt op dat binnen Altis uitvoerig gekeken wordt naar duurzaamheid, waarbij de volgende zaken met name aan de orde komen:

- Opstellen en onderhouden van Altis specifieke ESG-Questionnaire, waarbij wordt gekeken naar:
 - ESG- beleid in algemene zin (o.a. ESG-beleid, toegewijd personeel, uitsluitingenlijst).
 - Governance qua bedrijfsethiek (o.a. Code of Conduct, ondertekenaar van principes, overtuigingen).
 - Governance qua actief aandeelhouderschap (o.a. stembeleid, engagement).
 - Samenstelling directie en beloningsbeleid (o.a. overzicht beloning directie, onafhankelijkheid en integriteit van beloningsproces).
 - Milieubeleid (o.a. verenigingen, CO2 neutraal).
 - Sociaalbeleid (o.a. vakbewegingen, controversiële landen).
- Beoordelen van vermogensbeheerders op ESG-score¹⁴.
- Beoordelen van strategieën op ESG-score.
- ‘Look through’ duurzaamheidsanalyse.
- Integratie van ESG-toepassingen.
- Onderhouden van contacten met ESG-beoordelaars (zoals bijvoorbeeld Sustainalytics)

¹³ SPEY heeft in 2018 de overstap gemaakt naar de ESG fondsen van Northern Trust, wat ook tot hogere ESG-scores heeft geleid.

¹⁴ Door Altis uitgedrukt in een score van 1 tot 10.

Specifiek zijn de ESG-kenmerken voor de portefeuille van SPEY als volgt:

Fonds	ESG-Score Totaal	UN PRI ondertekend	Uitsluitingenlijst
BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	7,0	Ja	Nee
BlackRock Euro Government Bond Index Fund	7,0	Ja	Nee
BNP Paribas Insticash Fund EUR	9,0	Ja	Uitsluitingenlijst m.b.t. controversiële wapens uitgerold voor brede fondsenpalet.
Nordea US High Yield Bond Fund	7,5	Ja	Uitsluitingenlijst m.b.t. controversiële wapens uitgerold voor brede fondsenpalet.
Northern Trust Developed Real Estate Index Fund Class A	8,0		
NT Emerging Markets Custom ESG Equity EUR Acc E Shares	8,0		
Northern Trust Ucits Common Contractual Fund - World Custom ESG Equity Index Fund H EUR	8,0		
Standard Life Global Corporate Bond	8,0	Ja	Nee
Stone Harbor Inv Emerging Markets Local	5,5	Ja	Nee
Threadneedle (LUX) US High Yield Bond	7,0	Ja	Nee
Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index	5,0	Ja	Nee

2.4.8 Pensioenen

Hoogte franchise en ANW-hiaatpensioen

Ter bepaling van de pensioengrondslag werd als franchise tot 1 juli 2018 € 17.222 gehanteerd. Het ANW-hiaatpensioen bedroeg tot 1 juli 2018 € 15.007 per jaar indien de begunstigde geen recht had op de (wettelijke) uitkering uit hoofde van de ANW.

Premie

De kernpunten van de afspraken die tussen werkgever(s) en de OR gemaakt zijn over de pensioenregeling betreffen:

- Ter compensatie voor de overdracht van alle risico's door de werkgever was in de premie een opslag opgenomen.
- De premie tot 1 juli 2018 was vastgesteld op 14% van de pensioengevende salarissom (op jaarbasis). Na aftrek van drie procentpunt voor het dragen van risico's resteerde 11% voor de opbouw van pensioen en de verzekering van het risico op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Ten aanzien van het premiebeleid waren de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De pensioenregeling was tot 1 juli 2018 verzekerd bij Aegon.
- De premie, die door de werkgever werd voldaan, werd geacht de kosten ten aanzien van coming service koopsommen, risicopremies, excasso-, administratie- en uitvoeringskosten te dekken.
- Voor werknemers die op of na 1 oktober 2013 in dienst zijn getreden, werd door Ernst & Young 4% van de pensioengrondslag op het brutoloon ingehouden.

In totaal bedraagt de feitelijke premie in 2018 € 15,6 miljoen (2017 € 30,2 miljoen). De kostendekkende en feitelijke premie over 2018 (premieopbouw tot 1 juli 2018) is als volgt samengesteld:

(in miljoenen euro)	2018	2017
Coming service opbouw (netto)	10,3	20,0
Risicopremies partner- en wezenpensioen	0,6	0,9
Opslag excassokosten	0,2	0,3
Risicopremies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	0,5	0,9
Administratiekosten	1,0	1,4
(M)VEV-opslag	0,1	0,2
Totaal kostendekkende premie	12,7	23,7
Beschikbaar voor het dragen van risico's	2,9	6,5
Totaal feitelijke premie	15,6	30,2

SPEY maakte geen gebruik van de mogelijkheid een gedempte kostendekkende premie te hanteren.

Het is een verzekerd pensioenfonds toegestaan om de premie die met de verzekeraar is overeengekomen te beschouwen als het onderdeel van de kostendekkende premie die actuarieel nodig is in verband met de aangroei van verplichtingen. SPEY dient wel een opslag voor het eigen vermogen en de uitvoeringskosten mee te nemen bij het vaststellen van de kostendekkende premie. De aldus vastgestelde kostendekkende premie bedraagt voor SPEY € 12,7 miljoen (2017: 23,7 miljoen) miljoen. De feitelijke premie is hoger dan deze kostendekkende premie, waardoor geen sprake is van premiekorting.

Klachtenbehandeling

In 2018 zijn geen klachten binnengekomen bij het Bestuur. Bij de behandeling van klachten wordt de Interne beroepsprocedure gevolgd. De Interne beroepsprocedure houdt in dat een belanghebbende zich schriftelijk tot het Bestuur kan wenden met een klacht, waarbij het Bestuur is gehouden om de ingediende klacht te onderzoeken en desgevraagd de belanghebbende in de gelegenheid te stellen gehoord te worden.

Bij het behandelen van de klachten wordt onderscheid gemaakt tussen klachten met een incidenteel en klachten met een structureel karakter. Indien een klacht een structureel karakter heeft, worden vergelijkbare dossiers onderzocht, dienovereenkomstig behandeld en zonodig op gelijke wijze gehonoreerd.

Het Bestuur brengt zijn oordeel schriftelijk ter kennis van de belanghebbende.

Pensioenregister

De website www.mijnpensioenoverzicht.nl biedt een totaalbeeld van het via het werk opgebouwde pensioen (inclusief PBR) en de AOW. Mijnpensioenoverzicht.nl voorziet in een bruto/netto-overzicht, zodat deelnemers ook kunnen zien wat zij straks netto aan pensioen en AOW ontvangen. Ook kan men raadplegen hoeveel nabestaandenpensioen is opgebouwd na overlijden. Niet te zien is wat men zelf bijvoorbeeld via een koopsompolis geregeld heeft.

Mijnpensioenoverzicht.nl is een uitvraagstelsel en geen database. De informatie wordt opgehaald uit de systemen van de betreffende pensioenuitvoerders, die verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de aangeleverde informatie.

Het inloggen gebeurt met DigiD, waarmee de privacy is gegarandeerd. Na het raadplegen worden de gegevens op de website weer gewist. De website is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Stichting Pensioenregister, waarin pensioenfonds, pensioenverzekeraars en de Sociale Verzekeringsbank zijn vertegenwoordigd.

(Aanvangs)haalbaarheidstoets*Haalbaarheidstoets*

SPEY voert conform de Pensioenwet periodiek een haalbaarheidstoets uit die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

Er wordt jaarlijks een haalbaarheidstoets uitgevoerd vóór 1 juli. SPEY voert tevens een aanvangshaalbaarheidstoets uit bij uitvoering van een eventuele nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen van de pensioenregeling.

De aanvangshaalbaarheidstoets in 2015 heeft laten zien dat het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door SPEY gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft. Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario wijkt niet teveel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij SPEY hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld op 25%.

Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt vanuit de feitelijke financiële positie van SPEY geëvalueerd in hoeverre de haalbaarheidstoets laat zien dat het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door SPEY gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft en dat het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, op basis van de bij de laatste aanvangshaalbaarheidstoets door SPEY gekozen normering bij deze onderdelen. Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat hieraan niet wordt voldaan, treedt SPEY in overleg met de werkgever, OR en het Verantwoordingsorgaan om te bezien of maatregelen genomen moeten worden.

De haalbaarheidstoets, die in 2018 vóór 1 juli is uitgevoerd, kent t.o.v. de aanvangshaalbaarheidstoets van 2015 de volgende aanpassingen:

- Toepassing van een hogere startpositie per 1 januari 2018.
- Toepassing van de nieuwe scenario'set die vanuit DNB gepubliceerd is (Q1 2018).
- Werkelijk verleende toeslag per 1 januari 2018 (0,62%) wijkt af van de veronderstelling (1,40%).
- Toepassing van een offensievere portefeuille (41% risicovrije obligaties en 59% aandelen versus 51% risicovrije obligaties en 49% aandelen).
- Toepassing van een lagere pensioenopbouw in 2018.

In 2015 zijn bij de bepaling van de risicohouding de ondergrenzen voor de mediaan en de relatieve afwijking vastgesteld op respectievelijk 80% en 25% vanuit de feitelijke financiële positie.

Zie onderstaande tabel:

Toetsing Pensioenresultaat Vanuit feitelijke positie	Risicohouding (lange termijn)	2017	2018	Voldaan?
	Ondergrens	Resultaat	Resultaat	
Mediaan	80%	84%	91%	Ja
5 ^e percentiel		71%	80%	
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	25%	16%	13%	Ja

Op basis van deze uitkomsten heeft het Bestuur besloten om de risicohouding onveranderd te handhaven.

Uitgaande van de dekkingsgraad per 1 januari 2018 bedraagt het pensioenresultaat voor SPEY gemiddeld ongeveer 91%, maar als het tegenzit ongeveer 80%.

Aanvangshaalbaarheidstoets

Omdat SPEY per 1 juli 2018 de status van een gesloten pensioenfonds kreeg (en sprake was van een significante wijziging), diende een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets te worden gedaan.

De aanvangshaalbaarheidstoets, die in 2018 is uitgevoerd, kent t.o.v. de haalbaarheidstoets van 2018 de volgende aanpassingen:

- Toepassing van de nieuwe scenario'set die vanuit DNB gepubliceerd is (Q3 2018).
- Geen pensioenopbouw meer vanaf 1 juli 2018.

Toetsing Pensioenresultaat	Risicohouding (lange termijn) Ondergrens	HBT 2018 Resultaat	AHBT 2018 Resultaat	AHBT 2018 (VEV) Resultaat
Vanuit feitelijke positie				
Mediaan	80%	91%	86%	62%
5 ^e percentiel		80%	62%	45%
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	25%	13%	28%	28%

Aan de ondergrens van de mediaan (80%) wordt nog voldaan vanuit de feitelijke situatie (86%). Echter in een slechtweerscenario wordt deze 62%, wat een daling betekent van 28%, terwijl in de Risicohouding wordt verwacht dat deze 25% is. De uitkomst (62%) is overigens hoger dan de ondergrens van 60%.

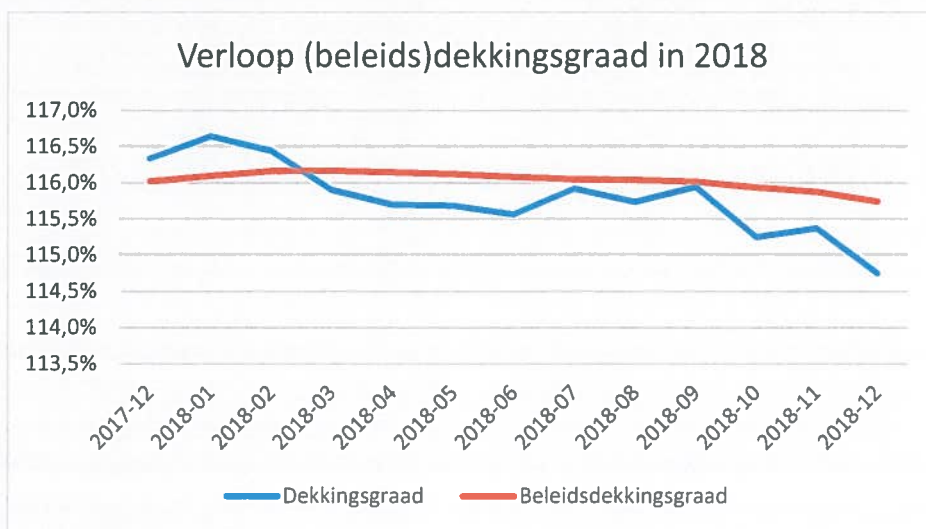
Doordat geen pensioenopbouw meer plaatsvindt, waarmee de premie is komen te vervallen, is ook de premieopslag van 3% komen te vervallen. Deze premie droeg bij aan het indexatiepotentieel en herstel van de reserves in een slechtweerscenario.

Bij een aanvangshaalbaarheidstoets dient nog een tweede berekening gemaakt te worden. Daarbij wordt dan niet uitgegaan vanuit de feitelijke situatie (de actuele dekkingsgraad), maar vanuit het VEV. Voor SPEY geldt dat dan wordt uitgegaan van een dekkingsgraad 101%. In 2015 is de ondergrens gesteld op 70% (in plaats van 80%) en eenzelfde relatieve afwijking t.o.v. de mediaan (25%). De resultaten laten zien dat de mediaan 62% is en het slechtweerscenario 45% (ook hier dus een daling van 28%).

Zie in paragraaf 2.4.11 (Vooruitblik) welke vervolgstappen het Bestuur van SPEY heeft ondernomen.

Beleidsdekkingsgraad

De (actuele) dekkingsgraad is de verhouding tussen het totale vermogen en de totale technische voorzieningen van SPEY (zonder toekomstige indexatie). De dekkingsgraad is de graadmeter voor de financiële gezondheid van het fonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

Indexatie

Naast de Algemene Reserve, beschikte SPEY tot 1 juli 2018 over een risico-opslag in de premie. De risico-opslag in de premie was het verschil tussen de ontvangen premie en de premie die SPEY aan Aegon moest betalen. Deze risico-opslag plus de beleggingsopbrengst over de (eigen middelen die staan tegenover de) Algemene Reserve voeden de Algemene Reserve, die dient om risico's op te vangen en waaruit een eventuele indexatie wordt betaald.

Uitwerking indexatiebeleid

Na overleg met werkgever, OR en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen. De indexatie is voorwaardelijk vormgegeven. Er bestaat geen automatisch recht op verhoging van de pensioenrechten of pensioenaanspraak. Het toekennen van een indexatie is niet alleen afhankelijk van de financiële positie van SPEY, maar ook van de beslissing van het Bestuur van SPEY om al dan niet de indexatie te verlenen.

De hoogte van de mogelijk te verlenen indexatie wordt sinds 2015 in drie stappen bepaald:

1. Berekening van het voor indexatie beschikbare vermogen.
2. Berekening van de toekomstbestendige indexatie op basis van dit beschikbare vermogen. De verwachte indexatiekasstromen op basis van het totale deelnemersbestand worden hierbij contant gemaakt met de RTS plus een risico-opslag in verband met de beleggingen in zakelijke waarden. Door vervolgens dit bedrag te delen op het voor indexatie beschikbare vermogen, wordt de toekomstbestendige indexatie bepaald.
3. Berekening van de hoogte van de toekomstbestendige indexatie als percentage van de prijsontwikkeling¹⁵, waarna de mogelijk te verlenen indexatie wordt bepaald door het berekende percentage toe te passen op de feitelijk gerealiseerde prijsontwikkeling.

Het voor indexatie beschikbare vermogen werd tot en met 2017 vastgesteld op het Eigen Vermogen dat uitsteeg boven 101% dekkingsgraad en er werd rekening meegehouden dat de middelen die tegenover de technische voorzieningen stonden niet belegd werden. Begin 2018 heeft SPEY nadere analyses uitgevoerd en die hebben geleid tot een aantal aanpassingen. SPEY ziet de toekomstbestendige indexatie als die indexatie waarbij, naar verwachting, het Eigen Vermogen nihil is als de laatste pensioenuitkering verricht is. Dit kan bereikt worden door de volgende aanpassingen door te voeren in de huidige indexatiemethode:

- SPEY gaat er voortaan vanuit dat het volledige Eigen Vermogen per balansdatum aangewend kan worden voor toekomstbestendige indexatie. Deze wordt dus niet verlaagd met het MVEV van 1% van de voorzieningen, en ook wordt geen rekening gehouden met een "fictief vermogen" (doordat in de huidige methode uitgegaan wordt van de beleidsdekkingsgraad in plaats van de actuele dekkingsgraad).
- SPEY veronderstelt voorts dat niet de kasstroom van indexatie-uitkeringen contant gemaakt worden, maar de kasstroom van de indexatie-koopsommen. Dit is een essentieel verschil tussen een verzekerd pensioenfonds, waarbij een indexatie ingekocht moet worden en middelen dus verdwijnen uit het Eigen Vermogen, en een eigen beheer pensioenfonds, waarbij de indexatiekoopsom na inkoop onderdeel blijft van het totale belegde vermogen. Na inkoop van de indexatie wordt iedere indexatiekoopsom verondersteld te renderen conform de technische voorziening (hetgeen bij een verzekerd pensioenfonds ook het geval is). In de eigen beheer situatie blijft de indexatiekoopsom renderen volgens het fondsrendement.
- Hierbij wordt ook de keuze gemaakt om voor de verwachte renteontwikkeling voor de indexatiekoopsommen uit te gaan van de feitelijke RTS zonder UFR-correctie, de RTS die Aegon ook hanteert ter vaststelling van de feitelijke koopsommen.
- Het verwachte beleggingsrendement wordt afgeleid van de beleggingsmix in het Eigen Vermogen (het zogenoemde "portefeuillerendement").
- Per saldo betekent dit dat de indexatiekasstromen het portefeuillerendement volgen tot het moment dat de indexatie ingekocht wordt, en daarna volgt het de risicovrije rente (of beter: de UFR-RTS). Dit sluit precies aan bij de werkwijze bij SPEY.

¹⁵ De prijsontwikkeling betreft de stijging van het door CBS gepubliceerde consumentenprijsindex voor alle huishoudens (afgeleid), basisjaar 2000 of een daarvoor in de plaats tredende reeks, periode oktober tot oktober (voorafgaand aan het jaar van een eventuele toekenning van indexatie).

Hieronder is uitgewerkt hoe deze berekening uitpakt voor de indexatie per 1 januari 2019:

Het voor indexatie beschikbare vermogen bedraagt per 31-12-2018:	€ 195,3 miljoen
Contante waarde van de volledige prijsindexatie op lange termijn per 31-12-2018:	€ 474,6 miljoen
De toekomstbestendige indexatie op basis van het beschikbare vermogen bedraagt:	47,31%
De maximaal te verlenen indexatie bedraagt (uitgaande van een CPI Afgeleid (oktober 2017 - oktober 2018) van 1,7%) per 01-01-2019:	0,80%

De aldus bepaalde indexatie geeft aan welke indexatie het Bestuur van SPEY toekomstbestendig kan verlenen. Of, en zo ja welke, indexatie wordt verleend, wordt door het Bestuur bepaald.

Bij een normale ontwikkeling van de economie verwachten we op lange termijn dat het pensioenresultaat voor de populatie als geheel 80% zal zijn. Dit houdt in dat we de pensioenen op termijn met ongeveer 60% van de inflatie kunnen verhogen. Als de marktomstandigheden belangrijk slechter zijn dan verwacht, dan schatten we dat het pensioenresultaat 25% lager zal zijn. Dit betekent dat we de pensioenen dan met ongeveer 30% van de inflatie kunnen verhogen. We benadrukken hierbij dat de genoemde percentages op basis van de gebruikte scenarioset van DNB op (lange) termijn worden verwacht.

Afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad kan extra indexatie worden verleend om misgelopen indexaties in het verleden te compenseren (inhaalindexatie). De ondergrens van waaraf inhaalindexatie kan worden verleend wordt bepaald door het maximum van enerzijds de beleidsdekkingsgraad waarbij volgens de indexatieregel volledige indexatie kan worden verstrekt én anderzijds het vereist vermogen.

Als SPEY over meer vermogen beschikt dan het vermogen dat behoort bij de bedoelde ondergrens dan kan het verschil tussen het feitelijk aanwezige eigen vermogen (afgemeten aan de beleidsdekkingsgraad) en de bedoelde ondergrens in enig jaar voor een vijfde deel worden aangewend voor inhaalindexatie.

In februari 2019 heeft het Bestuur besloten een indexatie per 1 januari 2019 toe te kennen van 0,80%, wat conform het indexatiebeleid is en rekening houdt met een evenwichtige belangenafweging tussen de actieven, slapers en pensioengerechtigden. Omdat SPEY niet over meer vermogen beschikt dan het vermogen dat behoort bij de bedoelde ondergrens, is geen inhaalindexatie toegekend.

Met de toekenning van de indexatie per 1 januari 2019 is een bedrag van circa € 9,6 miljoen als koopsom gemoeid. Dit bedrag wordt in 2019 als last genomen, omdat na balansdatum tot de indexatie is besloten.

In de periode 2014 tot en met 2018 hebben de volgende indexaties plaatsgevonden:

Jaar	Prijsinflatie	Indexatie
2018	1,40%	0,62%
2017	0,40%	0,10%
2016	0,40%	0,11%
2015	0,70%	0,44%
2014	0,90%	0,55%

2.4.9 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten bestaan uit kosten pensioenbeheer en vermogensbeheer. De uitvoeringskosten zijn als volgt te specificeren. Hierbij zijn de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM in acht genomen.

Uitvoeringskosten (Bedragen in duizenden euro's (tenzij anders vermeld))	2018	2017
Kosten pensioenbeheer		
Administratie- en excassokosten Aegon ¹⁶	859	1.017
Pensioenuitvoeringskosten	773	904
Totaal	1.632	1.921
Aantal deelnemers		
Actieven	4.238	4.349
Pensioengerechtigden	2.262	2.199
	6.500	6.548
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (in euro per deelnemer)	€ 251	€ 293
Kosten vermogensbeheer		
Beheerkosten ¹⁷	197	308
Management fee beleggingsfondsen	643	671
Prestatieafhankelijke vergoedingen	-	-
Totaal	840	979
Gemiddeld belegd vermogen ¹⁸	204.721	203.625
Kosten vermogensbeheer als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,41%	0,48%

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer bestonden tot 1 juli 2018 onder meer uit de administratiekosten van de pensioenbeheerder (Aegon) waaraan SPEY de deelnemersadministratie heeft uitbesteed. Onder de Pensioenuitvoeringskosten vallen de kosten van het Bestuur en het Pensioenbureau alsmede de toezichtkosten (AFM en DNB) en de kosten voor de accountant en de adviseurs. Het totaalbedrag aan kosten pensioenbeheer is hoger dan zoals vermeld in de jaarrekening (zie toelichting (18) Pensioenuitvoerings- en administratiekosten).

Dit komt enerzijds doordat de administratie- en excassokosten Aegon onderdeel uitmaken van de betaalde verzekeringspremies (zie toelichting (13) Betaalde premies verzekering) en anderzijds doordat een deel van de pensioenuitvoeringskosten direct door EY wordt betaald en niet aan SPEY wordt doorbelast.

16 De administratiekosten betreffen de opslag voor administratiekosten (2,5% van de bruto premies verzekering) en de opslag voor excassokosten (1,5% van de netto premies verzekering). De excassokosten zijn een reservering voor toekomstige kosten en horen derhalve niet bij de pensioenbeheerkostenratio. Om rekening te houden met de kosten voor het uitbetalen van pensioen heeft het Bestuur besloten vanaf 2016 de vrijval van de excasso-voorziening als excassokosten op te nemen.

17 Betreft de beheerkosten (fixed fee inclusief kortingen) over 2018. In de jaarrekening onder (10) Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds zijn de beheerkosten op kasbasis opgenomen. De beheerkosten worden het kwartaal volgend op het gerapporteerde kwartaal door NNIP gefactureerd.

18 Het gemiddeld belegd vermogen is bepaald op basis van de maandelijks eindstanden van de beleggingen.

De Pensioenfederatie heeft aanbevolen om de kosten van pensioenbeheer in euro's per deelnemer te rapporteren. Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gezien het relatief grote verloop bij EY is sprake van een groot aantal slapers. Indien bij de bepaling van het aantal deelnemers ook de slapers zouden worden meegenomen, dan zouden de kosten per deelnemer € 91 bedragen (2017: € 109).

Kosten vermogensbeheer

De vermogensbeheerkosten zijn gedaald, van 0,48% naar 0,41% van het gemiddeld belegd vermogen. Deze daling is gerealiseerd door nieuwe afspraken met NNIP in 2017 over de beheerkosten. De beheerkosten NNIP bedragen vanaf 1 oktober 2017 € 290 K (excl. BTW) per jaar. De bruto beheerkosten bedragen € 0,35 miljoen. De binnen de fondsen bedongen kortingen worden door NNIP rechtstreeks overgemaakt naar SPEY. De in 2018 betaalde beheerkosten na aftrek van de door NNIP bedongen en in 2018 ontvangen kortingen bedragen € 0,2 miljoen (2017 € 0,3 miljoen) en zijn in de jaarrekening, in de toelichting onder (10) Beleggingsresultaten risico fonds opgenomen.

In onderstaande tabel zijn de kortingen binnen de fondsen afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Omdat de beheerkosten zijn gebaseerd op een fixed fee zijn ze niet aan de diverse beleggingscategorieën toegerekend. De naar schatting door de beleggingsfondsen in rekening gebrachte fees bedragen € 0,6 miljoen (2017 € 0,7 miljoen). Deze fees zijn afkomstig uit de kostenrapportage van NNIP. Het betreft de gerapporteerde management fee en de overige kosten. De aan- en verkoopkosten als gevolg van de in 2017 door SPEY uitgevoerde transacties bedroegen € 30 K. In 2018 is er geen sprake van directe transactiekosten. De over 2018 door NNIP gerapporteerde indirecte transactiekosten bedragen € 89 K, zijnde 0,04% van het gemiddeld belegd vermogen (2017 € 153 K, zijnde 0,08% van het gemiddeld belegd vermogen).

De volgende tabel geeft de vermogensbeheerkosten (in duizenden euro's) per beleggingscategorie weer.

Beleggingen voor risico fonds	Fees beleggings- fondsen	Kortingen	Totaal 2018	Totaal 2017
Vastgoedaandelen	79	-	79	73
Aandelen	109	-40	69	56
Vastrentende waarden	445	-114	331	317
Overige beleggingen	10	-	10	-2
Totaal	643	-154	489	444
Beheerkosten (fixed fee)			290	-
Beheerkosten gerelateerd aan waarde activa			-	462
BTW			61	73
Totaal inclusief BTW			840	979

Met NNIP c.q. de fondsbeheerders zijn geen prestatieafhankelijke vergoedingen afgesproken. Sommige kosten die zijn opgenomen onder de pensioenbeheerkosten houden verband met het vermogensbeheer. Met name betreft dit de door het Bestuur en de medewerkers van het Pensioenbureau aan het vermogensbeheer bestede tijd. Door SPEY vindt geen toerekening van deze uren aan vermogensbeheeractiviteiten plaats.

Benchmark pensioenbeheerkosten en vermogensbeheerkosten (2015-2017)

Actuariel adviesbureau Lane Clark & Peacock (LCP) heeft de uitvoeringskosten in kaart gebracht en eind 2018 het rapport 'Werk in uitvoering bij pensioenfondsen' gepubliceerd. Dit rapport bevat de resultaten op basis van 222 jaarverslagen, waarmee bijna 100% van de pensioenfondsen is bereikt.

Het 3-jaars-gemiddelde van de pensioenbeheerkosten van 48 peers (vergelijkbare pensioenfondsen met SPEY) komt uit op € 328 per persoon tegen € 281 bij SPEY (2017: € 344 per persoon tegen € 283 bij SPEY). Dit is dus lager dan gemiddeld ondanks de relatief grote hoeveelheid slapers bij SPEY, die niet meetellen voor de bepaling van dit bedrag.

Het 3-jaars-gemiddelde van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) van 32 peers (vergelijkbare pensioenfondsen met SPEY) komt uit op 0,36% tegen 0,53% bij SPEY (2017: 0,38% tegen 0,55% bij SPEY).

Het Bestuur is van mening dat SPEY het met betrekking tot de pensioenbeheerkosten in verhouding tot de andere pensioenfondsen goed doet en ziet geen reden voor specifieke acties hieromtrent.

Het Bestuur vond de vermogensbeheerkosten al langer aan de hoge kant. De vermogensbeheerkosten zijn in 2017 onderwerp van gesprek geweest in de overleggen met NNIP en aangepast per 1 juli 2017. Dat heeft geleid tot een lagere fee, welke pas in 2018 geheel heeft doorgewerkt in het percentage vermogensbeheerkosten. Daarnaast dient te worden vermeld dat de hogere kosten ook deels te maken hebben met de gekozen fondsen binnen de Spread categorie. Van deze fondsen is bekend dat ze hogere kosten hebben. Het Bestuur heeft voor de desbetreffende categorieën (emerging marketdebt en high yield) de voorkeur voor actief beheer, omdat hiermee naar het oordeel van het Bestuur de risico's beter beheerd worden. De vermogensbeheerkosten zullen de blijvende aandacht van het Bestuur hebben.

2.4.10 Communicatie

Aan de wettelijke vereisten ten aanzien van communicatie, waaronder in het bijzonder de tijdigheid en juistheid van het Uniform Pensioenoverzicht, is in 2018 voldaan. Onze communicatie-uitingen met betrekking tot de toegekende indexatie richting de deelnemers zijn in lijn met de geldende Toeslagenmatrix¹⁹.

Website

SPEY onderhoudt een eigen website waarop alle relevante informatie voor de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is terug te vinden. Hier worden onder andere de jaarstukken en het Pensioenreglement gepubliceerd. Tevens is een pensioenplanner van Aegon beschikbaar, waarin individuele deelnemers hun eigen pensioensituatie kunnen doorrekenen.

De website bestond uit twee componenten:

1. Een website die volledig op maat voor/door een deelnemer werd gegenereerd op basis van het profiel, de wensen en voorkeuren van de deelnemer.
2. Een online omgeving van waaruit periodiek doelgroep specifieke alerts (e-mails) werden verstuurd over onderwerpen die relevant waren voor de ontvanger. En die waar nodig doorverwezen naar de website voor aanvullende informatie.

Ad 1: informatie op maat

De website wordt gegenereerd voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Er is een openbare, generieke website per doelgroep. Daarnaast is er voor de groep niet-Nederlands sprekenden een apart Engels domein opgenomen.

¹⁹ Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, artikel 6.

Voor de deelnemers bestond de mogelijkheid om in te loggen. Het Pensioenfonds gaf harde profielkenmerken vanuit de database/administratie mee, zoals e-mailadres, voorletters en naam, geboortedatum, burgerlijke staat en datum in dienst en of een deelnemer:

- Tevens deelnemer is bij Pensioenfonds Notariaat;
- Een werknemerspremie betaalt;
- Ook pensioenaanspraken heeft met een richtleeftijd van 65 jaar;
- Ook prepensioenaanspraken heeft;
- Een pensioengevend salaris heeft boven € 105.075;
- Ook aanspraken heeft in de PBR;
- Parttime werkt;
- (Gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is.

De deelnemer bepaalde zelf het eigen profiel. Geheel op maat was een online omgeving samengesteld op basis van profielkenmerken en persoonlijke interesses.

Ad 2: Doelgroep specifieke alerts

De profielkenmerken en persoonlijke keuzes waren niet alleen bepalend voor de online omgeving die de deelnemer kreeg te zien. Ook ontving de deelnemer periodiek e-mail alerts. De alerts konden op initiatief van het pensioenfonds plaatsvinden (push) en konden voortvloeien uit voorkeuren die de deelnemer had aangeven (pull).

Eind 2018 is de inlogmogelijkheid verwijderd en worden geen specifieke alerts meer verstuurd. Vanaf dat moment is alleen sprake van een openbare, generieke website per doelgroep.

2.4.11 Vooruitblik

Sleutelfuncties in het kader van IORP-II

Op 13 januari 2019 is de wetgeving naar aanleiding van de IORP II (Institutions for Occupational Retirement Provisions) richtlijn van de EU in werking getreden. Onder andere bevat deze wetgeving nadere regels voor de invulling van de sleutelfuncties met betrekking tot de risicobeheerfunctie, de actuariële functie en de internal audit functie van pensioenfonds.

De risicobeheer functie betreft het beoordelen/monitoren van het risicobeheerssysteem. De actuariële functie betreft met name het toezien op de berekening van de technische voorziening en het beoordelen van de betrouwbaarheid/adequaatheid daarvan. De internal audit functie betreft de adequaatheid en doeltreffendheid van de interne controle mechanismen ter waarborging van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Met het voldoen aan deze wetgeving ligt SPEY op schema.

Aanpassing Risicohouding

Het Bestuur heeft in de bestuursvergadering van 14 december 2018, onder de opschortende voorwaarde van een akkoord van de werkgever en de OR (conform Besluit FTK), het besluit genomen om de risicohouding als volgt vast te stellen:

Resultaten	Risicohouding oud Feitelijk / VEV	AHBT 2018 Feitelijk / VEV	Risicohouding nieuw Feitelijk / VEV
Pensioenresultaat (normale ontwikkeling)	80% / 70%	86% / 62%	80% / 60%
Pensioenresultaat (slechtweersscenario)		62% / 45%	
Relatieve afwijking	25% / 25%	28% / 28%	30% / 30%

De onderbouwing van dit besluit is gelegen in het feit dat aan de ondergrens van zowel de mediaan (80%) als in het slechtweersscenario (60%) wordt voldaan vanuit de feitelijke situatie. Doordat er in de huidige situatie geen premie meer bijdraagt aan het indexatiepotentieel en herstel van de reserves in een slechtweersscenario, vindt het Bestuur het acceptabel dat de relatieve afwijking wordt bijgesteld van 25% naar 30%.

Het akkoord van de werkgever en OR op dit voorstel tot aanpassing van de Risicohouding is op 26 maart 2019 ontvangen door SPEY. Aansluitend heeft SPEY een Aanvangshaalbaarheidstoets laten uitvoeren en tijdig ingediend bij DNB.

Resultaten	Risicohouding Feitelijk / VEV	AHBT 2019 Feitelijk / VEV
Pensioenresultaat (normale ontwikkeling)	80% / 60%	84% / 62%
Pensioenresultaat (slechtweersscenario)		61% / 45%
Relatieve afwijking	30% / 30%	28% / 28%

Oriëntatie inzake de toekomst van SPEY

Het Bestuur van SPEY is, nu SPEY een gesloten pensioenfonds is geworden, een onderzoek gestart naar de mogelijke alternatieven voor de toekomst van SPEY. Daarbij wordt met name rekening worden gehouden met de specifieke risico's die een gesloten pensioenfonds loopt en de evenwichtige belangenafweging voor de deelnemers.

Herziene Uitvoeringsovereenkomsten

In 2019 is een herziene Uitvoeringsovereenkomst met Ernst & Young en HVG Law gesloten. Deze overeenkomst voorziet erin dat alle kosten van SPEY, benodigd voor de uitvoering van haar taken, worden voldaan door Ernst & Young en HVG Law. Onder de hiervoor genoemde kosten vallen niet de kosten inzake uitgaande waardeoverdrachten.

Met het sluiten van deze overeenkomsten is geborgd dat alle uitvoeringskosten van SPEY worden betaald zonder in te teren op het vrije vermogen van SPEY, wat gunstig is voor het indexatiepotentieel van SPEY.

Bestuurswisseling

Per 1 juli 2019 zijn Niek de Jager en Coen Besters, beiden bestuursleden namens de werkgever, aftredend. De Raad van Bestuur van Ernst & Young Nederland LLP heeft beiden voorgedragen ter benoeming namens de werkgever voor een nieuwe termijn als lid van het Bestuur van SPEY.

Esther Appel, bestuurslid namens de 'actieven' is ook aftredend per 1 juli 2019. Voor deze vacature is in 2019 een verkiezing uitgeschreven en heeft zich geen nieuwe tegenkandidaat gemeld, zodat Esther Appel geacht wordt te zijn herkozen.

Den Haag, 11 juni 2019

Het Bestuur

namens werkgevers
N.G. de Jager, voorzitter

namens deelnemers
E. Wierenga, secretaris

namens werkgevers
J.C. Besters, penningmeester

namens deelnemers
E.J. Appel

namens werkgevers
S.B. Spiessens

namens pensioengerechtigden
R.J. Ekkebus

3 Intern toezicht

Verslag Visitatiecommissie

De taak van visitatiecommissie bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het Bestuur van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna SPEY), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het Bestuur. De Visitatiecommissie heeft de periode kwartaal 1 2018 t/m kwartaal 4 2018 onderzocht. De Visitatiecommissie volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna VITP).

De Visitatiecommissie legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO, aan het Bestuur en aan de werkgever.

Het functioneren van de governance

Oordeel

De Visitatiecommissie is van oordeel dat het fonds goed is georganiseerd, de reglementen worden regelmatig bestuurlijk getoetst en -waar nodig- up-to-date gebracht. Een enkel keer (zoals met de ABTN in december 2018, die toen ook niet behandeld is) zou in het proces van voorstel, advies en vaststelling een meer volledige audit trail niet misstaan. De Visitatiecommissie is van oordeel dat het Verantwoordingsorgaan inspanningen heeft gepleegd om gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Visitatiecommissie over 2017. De Visitatiecommissie is van oordeel dat het Verantwoordingsorgaan zich nog meer bewust moet worden van haar taken en verantwoordelijkheden en haar formele rol als orgaan in de fondsgovernance.

Aanbevelingen

Het Verantwoordingsorgaan zal actiever moeten zijn en daar waar het aan de orde is haar (formele) rol ook moeten opeisen.

Het functioneren van het Bestuur

Oordeel

De Visitatiecommissie is van oordeel dat de notulen van de bestuurs- en commissievergaderingen amper bewijs geven dat het Fonds evenwichtig wordt geleid. De inrichting van de notulen kunnen naar het oordeel van de Visitatiecommissie nog scherper en nauwkeuriger. De inrichting van de commissies en de aan hen toebedeelde taken en verantwoordelijkheden is naar het oordeel van de Visitatiecommissie passend voor het Fonds en zorgt voor een doelmatige besturing. Dit wordt nog, naar het oordeel van de Visitatiecommissie, versterkt vanwege de ondersteuning door het Pensioenbureau dat betrokken is bij veel voorbereidend werk.

Naar het oordeel van de Visitatiecommissie geven ook de onderzochte bestuursnotulen feitelijk bewijs dat opvolging werd gegeven aan de aanbeveling uit het vorige visitatierapport.

Aanbevelingen

De aanbeveling van de vorige visitatie kan geacht worden opgevolgd te zijn. Desniettemin verdient het aanbeveling de notulering van de bestuursvergaderingen nog scherper te maken en te valideren voor mogelijke veranderingen in agendapunt-behandeling.

*Het beleid van het Bestuur***Oordeel**

Naar het oordeel van de Visitatiecommissie zijn het Bestuur en Verantwoordingsorgaan genoegzaam bekend met de uitdagingen die samenhangen met of voortvloeien uit de transitie van "gewoon" fonds naar "gesloten fonds". De Visitatiecommissie is van oordeel dat het Bestuur (en voor zoveel nodig het VO) adequaat gekwalificeerd is om deze problematiek aan te vatten en tot afgewogen besluitvorming te komen. De Visitatiecommissie is van oordeel dat de strategie van het fonds, inclusief de risicohouding genoegzaam is uitgewerkt en beschreven. De Visitatiecommissie is voorts van oordeel dat er adequate periodiciteit aan de dag wordt gelegd voor eventuele amendementen en herijkingen van de beleidsdocumenten.

Aanbevelingen

Geen.

*Algemene gang van zaken in het fonds***Oordeel**

Zowel het Bestuur, de verschillende commissies als het Pensioenbureau leveren al jaren goed werk op een adequaat niveau.

Ook over de Verantwoordingsorgaan is de Visitatiecommissie van mening dat de Verantwoordingsorgaan haar taak ernstig opneemt. Er worden nu sinds vorig jaar, op aanraden van de Visitatiecommissie, ook notulen opgemaakt van de vergaderingen.

Vandaag zijn deze verslagen echter te beknopt en teveel in telegramstijl. De Visitatiecommissie is voorts van oordeel dat de besluitvorming van het Verantwoordingsorgaan nog gediend zou zijn met een betere vastlegging van de overwegingen waarop de besluitvorming van het Verantwoordingsorgaan is gestoeld. De Visitatiecommissie is van oordeel dat het Pensioenbureau daarvoor nuttige ondersteuning zou kunnen bieden.

Aanbevelingen

De Visitatiecommissie raadt het Verantwoordingsorgaan aan om de notulen verder in detail uit te werken waarbij het Pensioenbureau nuttige ondersteuning zou kunnen bieden.

*Adequate risicobeheersing***Oordeel**

De Visitatiecommissie is van mening dat de ambitie en risicohouding van het fonds helder en actueel zijn gedefinieerd, waarbij de haalbaarheidstoets een prominenter rol zou kunnen krijgen.

Het fonds dient nog wel een meer fundamentele discussie te voeren over "uit principe" of "in principe" waarbij ook gekeken wordt naar de aan elke keuze verbonden risico's.

Aanbevelingen

Voer een discussie over "uit principe" of "in principe".

Geef de haalbaarheidstoets een plaats in je risico framework.

*Evenwichtige belangenafweging***Oordeel**

De Visitatiecommissie vraagt ook aandacht voor de evenwichtige belangenafweging bij de discussie over de toekomst van het fonds.

Aanbevelingen

Voer ook een discussie over de evenwichtige belangenafweging bij de discussie over de toekomst van het fonds.

*Communicatie***Oordeel**

Het Pensioenbureau speelde een belangrijke rol voor de werkgever voor de uitrol van het nieuwe IDC pensioenplan. Hiermee werd een brug geslagen tussen het CDC pensioenplan via SPEY en de nieuwe IDC regeling bij Cappital.

Het Bestuur beseft dat een nieuw aangepast communicatiebeleid voor een gesloten pensioenfonds nodig zal zijn.

Aanbevelingen

Wat ook de toekomst van het nu gesloten pensioenfonds SPEY wordt, belangrijke beslissingen en wijzigingen (indexatiebeleid, ...) moeten worden begeleid op basis van effectieve communicatie naar alle deelnemers toe.

*Naleving Code Pensioenfondsen***Oordeel**

De Visitatiecommissie is van oordeel dat het Bestuur de naleving van de Code Pensioenfondsen naleeft, met uitzondering van de norm betreffende diversiteit bij het Verantwoordingsorgaan, ondanks de inspanning van SPEY en Verantwoordingsorgaan terzake in het kader van de verkiezingen 2018.

Uit het telefonisch onderhoud tussen Visitatiecommissie en de Compliance officer die tevens de functionaris gegevensbescherming (fg) van SPEY is in het kader van de AVG, bleek dat Mevrouw T. Scholma in haar compliance rol zich enkel maar beperkt tot de toetsing van "gedrag en cultuur" van het fonds maar dat de feitelijke compliance niet in haar scope lag, waarbij bijvoorbeeld een controle wordt uitgevoerd of SPEY in regel is en compliant met de Pensioenwet.

Aanbevelingen

De Visitatiecommissie herhaalt zijn aanbeveling om in de toekomst om actie te ondernemen bij toekomstige vacatures in het Verantwoordingsorgaan te gaan voldoen aan de diversiteitsnorm.

Ook raadt de Visitatiecommissie aan om jaarlijks de Code pensioenfondsen te agenderen op de bestuursvergadering. De Visitatiecommissie vraagt meer duidelijkheid over de scope van de opdracht van de Compliance officer.

Cultuur en gedrag

Oordeel

Het Bestuur mag de formele zaken wat strakker aansturen.

Aanbevelingen

Stuur de formele zaken strakker aan.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Oordeel

De Visitatiecommissie constateert dat de aanbevelingen van vorig jaar in hoofdzaak zijn opgevolgd.

Aanbevelingen

Geen.

Rob van Leeuwen (voorzitter)

Casper Verbeek

Jan van Besouw

4 april 2019

Reactie Bestuur

Wij danken de leden van de Visitatiecommissie voor de visitatie die zij begin 2019 hebben uitgevoerd. De verschillende aanbevelingen zijn besproken in de bestuursvergadering van 23 april 2019. De hieruit voortkomende actiepunten zijn benoemd en opgenomen in de actielijst van het Bestuur.

4 Verantwoording

Verslag van het Verantwoordingsorgaan

Het Bestuur van SPEY legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, het door het Bestuur uitgevoerde beleid over 2018 en beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden, twee namens de werknemers, één namens de pensioengerechtigden en één namens de werkgever. In het Verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. De leden van het Verantwoordingsorgaan vormen op deze wijze een zo evenwichtig mogelijke afspiegeling van de betreffende geleding. De samenstelling van het Verantwoordingsorgaan is in het verslagjaar uiteindelijk niet gewijzigd; bij de uitgeschreven verkiezing per 1 juli 2018 is mevrouw Hildegard Elgersma herbenoemd. In het verkiezingsproces is expliciet aandacht besteed aan diversiteit binnen het Verantwoordingsorgaan; echter geen van de kandidaten kwam tegemoet aan alle diversiteitseisen (twee mannelijke kandidaten jonger dan 40 jaar en 1 vrouwelijke kandidaat ouder dan 40 jaar).

Om tot een oordeel te kunnen komen heeft het Verantwoordingsorgaan in het verslagjaar vier maal apart en twee maal samen met het Bestuur vergaderd. Het Verantwoordingsorgaan is betrokken geweest bij de bespreking van onder meer het jaarverslag, de jaarrekening, het actuariael verslag, de verklaring van de certificerend actuaire, de controleverklaring en het accountantsverslag in het bijzijn van de accountant, de adviserend actuaire en de certificerend actuaire. Ook heeft het Verantwoordingsorgaan het verslag van de Visitatiecommissie besproken met het Bestuur en de Visitatiecommissie.

Het Verantwoordingsorgaan heeft het Bestuur in 2018 geadviseerd over het beleggingsbeleid, de uitgevoerde Aanvangshaalbaarheidstoets, de samenstelling van de Visitatiecommissie, alsmede over een nieuw concept van de uitvoeringsovereenkomst tussen SPEY en Ernst & Young respectievelijk HVG Law. Wij hebben overleg met het Bestuur gehad over de zelfstandige positie van het Bestuur van een pensioenfonds ter uitvoering van haar wettelijke taken, waaronder in het bijzonder het beleggingsbeleid en het indexatiebeleid.

Bijzondere aandacht in het overleg met het Bestuur ging in het jaar 2018 uit naar de transitie naar een gesloten pensioenfonds per 1 juli 2018. Dit betekent dat vanaf dat moment de nieuwe pensioenregeling van Ernst & Young en HVG Law niet meer wordt uitgevoerd door SPEY. Het Verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat het Bestuur in 2018 een start heeft gemaakt om zich actief te oriënteren over de mogelijke toekomstscenario's van SPEY.

De Visitatiecommissie heeft aanbevelingen gedaan over onder meer de governance, waaronder het functioneren van het Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan heeft de aanbevelingen ter harte genomen en zal de reeds in 2018 ingezette verbeterpunten in 2019 verder implementeren.

Het Verantwoordingsorgaan stelt vast dat het Bestuur bij haar besluitvormingsprocessen een zelfstandige positie inneemt en daarbij een evenwichtige belangenafweging in acht neemt; het Bestuur heeft structureel vanuit een proactieve houding verantwoording afgelegd aan het Verantwoordingsorgaan. Daarbij constateert het Verantwoordingsorgaan geen wezenlijke verschillen van inzicht met het Bestuur ten aanzien van het gevoerde beleid. De besprekingen met het Bestuur zijn constructief en vinden plaats in een open sfeer. Het Verantwoordingsorgaan heeft waardering voor de wijze waarop door het Bestuur een evenwichtig beleid is gevoerd en komt zowel zelfstandig als met inachtneming van de bevindingen van de Visitatiecommissie, tot de conclusie dat het Bestuur van SPEY haar taken in het jaar 2018 op een adequate wijze en zorgvuldig heeft uitgevoerd.

Het Verantwoordingsorgaan

Mw. H. Elgersma (namens werknemers, voorzitter)

Dhr. H. Strating (namens werknemers)

Dhr. M.W. Ramaekers (namens pensioengerechtigden)

Dhr. C.H.M. Walschot (namens werkgever)

Den Haag, 11 juni 2019

Reactie Bestuur

Het Bestuur bedankt de leden van het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve samenwerking.

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2018

Na bestemming saldo baten en lasten

(in duizenden euro's)	Toelichting	2018	2017
ACTIEF			
Verzekeringsdeel technische voorzieningen	1		
Garantiecontracten		1.275.883	1.232.480
Beleggingen	2		
Beleggingen voor eigen rekening		196.194	211.787
Beleggingen voor risico deelnemers		43.535	45.700
Vorderingen en overlopende activa	3		
Vordering op verzekeraar(s)		930	13.291
Overige vorderingen		232	275
Overige activa	4		
Liquide middelen		55	312
		<u>1.516.829</u>	<u>1.503.845</u>
PASSIEF			
Stichtingskapitaal en reserves	5		
Algemene Reserve		195.542	208.916
Technische voorzieningen	6		
Voorziening pensioenverplichtingen		1.275.883	1.232.480
Overige technische voorzieningen		1.100	1.100
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	7		
		43.535	45.700
Overige schulden en overlopende passiva	8		
		769	15.649
		<u>1.516.829</u>	<u>1.503.845</u>

5.2 Staat van baten en lasten 2018

(in duizenden euro's)	Toelichting	2018	2017
BATEN			
Premiebijdragen	9	17.121	32.702
Premiebijdragen risico deelnemers		62	112
Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds	10	-8.773	7.405
Beleggingsresultaten risico deelnemers		-562	1.409
Pensioenuitkeringen verzekering	11	23.068	24.554
Overige baten		0	0
		<u>30.916</u>	<u>66.182</u>
LASTEN			
Betaalde premies verzekering	12	20.537	26.036
Pensioenuitkeringen	13	23.068	24.554
Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds	14	43.403	-10.293
Mutatie overige technische voorzieningen	15	0	0
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		-2.165	-811
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen		-43.403	10.293
Saldo overdrachten van rechten	16	860	920
Aanwendungen en waardeoverdrachten PBR		1.664	2.331
Pensioenuitvoerings-en administratiekosten	17	326	379
		<u>44.290</u>	<u>53.409</u>
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		<u>-13.374</u>	<u>12.773</u>
BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN			
Algemene Reserve		<u>-13.374</u>	<u>12.773</u>

5.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)

	2018	2017
Pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	17.121	40.215
Ontvangen waardeoverdrachten	181	350
Ontvangen uitkeringen van verzekeraar	23.068	24.554
Aanwendungen PBR	0	15
Betaalde premies verzekering	-20.537	-26.036
Betaalde waardeoverdrachten	-4.084	-2.101
Betaalde pensioenuitkeringen en afkopen kleine pensioenen	-23.068	-24.554
Overige	172	1.184
Totaal Pensioenactiviteiten	-7.147	13.627
Beleggingsactiviteiten		
Aankoop beleggingen	-160.290	-27.397
Verkoop beleggingen	158.622	19.586
Ontvangen dividend	2.648	
Kosten vermogensbeheer	-145	-428
Totaal Beleggingsactiviteiten	835	-8.239
Netto-kasstroom in jaar	-6.312	5.388
Mutatie liquide middelen²⁰		
Liquide middelen begin boekjaar	10.730	5.342
Mutatie liquide middelen gedurende boekjaar	-6.312	5.388
Liquide middelen einde boekjaar	4.418	10.730

²⁰ In 2017 was dit bedrag inclusief het onder beleggingen voor eigen rekening opgenomen bedrag inzake een money market fund ter hoogte van € 10,4 miljoen.

5.4 Toelichting op de jaarrekening

5.4.1 Algemene toelichting

Informatie over SPEY

SPEY is statutair gevestigd te Rotterdam.

Het doel van SPEY is om pensioen toe te kennen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nagelaten betrekkingen in overeenstemming met de bepalingen van het pensioenreglement. Concreet betekent dit dat SPEY verantwoordelijk is voor de uitvoering van de collectieve pensioenregeling van de Ernst & Young organisatie in Nederland (inclusief door hen aangewezen gelieerde kantoren) en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen.

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Samenvatting van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

SPEY voert de pensioenregeling en de PBR uit. Met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling heeft SPEY de risico's die het daarbij loopt ondergebracht bij Aegon door middel van een garantiecontract. Bij een garantiecontract worden de pensioenuitkeringen die voortvloeien uit de ingekochte aanspraken (levenslang) gegarandeerd door de verzekeraar. De waarde van het garantiecontract is daarom in beginsel gelijk aan de tegen marktwaarde gewaardeerde verzekerde pensioenverplichtingen. Het garantiecontract wordt in de balans opgenomen onder de post Verzekeringsdeel technische voorzieningen. Het garantiecontract zoals dat geldt vanaf 1 januari 2013 kent alleen een winstdeling vooraf in de vorm van een korting op de premie.

Daar de uitvoering van de PBR voor SPEY niet leidt tot (eigen) baten en lasten, zijn in de staat van baten en lasten de opgenomen mutaties die betrekking hebben op deze regeling per saldo nihil. Het voor de PBR beschikbare vermogen wordt in de balans opgenomen onder Beleggingen voor risico van deelnemers met als tegenhanger de balanspost PBR.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ten behoeve van het inzicht is de Vordering op EY, die vorig jaar was opgenomen onder de post 'Overige schulden en overlopende passiva' verplaatst naar de post 'Overige vorderingen'. De vergelijkende cijfers zijn dien overeenkomstig aangepast.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als netto bedrag in de balans opgenomen, indien er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vergelijking met vorig boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waarderingen en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging zoals opgenomen onder 'schattingswijziging'.

Stelselwijzigingen

In 2018 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen voorziening pensioenverplichtingen 2018

In de bestuursvergadering van 30 oktober 2018 heeft het Bestuur besloten ultimo 2018 over te stappen op de meest recente Prognosetafel AG2018. Het model dat het AG heeft gehanteerd bij het samenstellen van de tafel is niet gewijzigd. De verandering in Prognosetafel AG2018 is ten opzichte van Prognosetafel AG2016 geheel het gevolg van het toevoegen van nieuwe sterftedata voor Nederland en Europa.

Het effect op de netto voorziening is een daling van €12,5 miljoen, ofwel 1,0%.

Grondslagen van waardering

Verzekeringsdeel technische voorzieningen

Garantiecontracten worden gewaardeerd op basis van de marktwaarde van de verzekerde pensioenverplichtingen rekening houdend met het kredietrisico van de verzekeraar.

Beleggingen voor eigen rekening

Dit betreft de beleggingen van de gelden die SPEY ter eigen beschikking heeft, welke gelden grotendeels corresponderen met de Algemene Reserve. Het betreft beleggingen in verschillende beleggingsfondsen.

De beleggingen voor eigen rekening worden gewaardeerd op de reële waarde van de participaties in de verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze waarden worden ontleend aan de opgaven van de fondsbeheerders en zijn gebaseerd op de beurskoersen van de onderliggende beleggingen dan wel andere methoden om de reële waarde te bepalen zoals taxaties (van onroerend goed) of andere passende waarderingmethoden.

Beleggingen voor risico deelnemers

Dit betreft de PBR die uitgevoerd wordt door NNIP. De PBR is te kenmerken als het opbouwen van een pensioenspaarkapitaal op basis van (de belegging van) door de deelnemers ingelegde bijdragen. Op pensioendatum wordt voor het opgebouwde kapitaal een pensioen ingekocht. De tegenover de opgebouwde kapitalen staande pensioenverplichtingen zijn derhalve gewaardeerd op dezelfde waarde als de opgebouwde kapitalen.

De beleggingen voor risico deelnemers worden gewaardeerd op de reële waarde van de participaties in de verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze waarden worden ontleend aan de opgaven van de fondsbeheerders en zijn gebaseerd op de beurskoersen van de onderliggende beleggingen dan wel andere methoden om de reële waarde te bepalen zoals taxaties (van onroerend goed) of andere passende waarderingmethoden.

Als alternatief voor het beleggen in beleggingsfondsen kan door de deelnemers worden gekozen voor een spaarrekening.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa dienen bij eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde, onder aftrek van de transactiekosten. Vorderingen dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, gecorrigeerd voor eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente welke is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB en Ultimate Forward Rate. Deze wordt vastgesteld aan de hand van het 10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 20-jaars forwardrente.

De voorziening pensioenverplichtingen over 2018 wordt berekend aan de hand van Prognosetafel AG2018 met als starttafel 2019 met een correctie voor ervaringssterfte voor de inkomensklasse hoog, conform de door het CBS gemaakte uitsplitsing van de levensverwachting van mannen en vrouwen naar sociaaleconomische status. Dit betreft de levensverwachting naar inkomensklassen over de periode 2011/2014 zoals gepubliceerd door het CBS op 18 januari 2016.

De voorziening pensioenverplichtingen over 2017 was berekend aan de hand van Prognosetafel AG2016 met als starttafel 2018 met een correctie voor ervaringssterfte voor de inkomensklasse hoog, conform de door het CBS gemaakte uitsplitsing van de levensverwachting van mannen en vrouwen naar sociaal economische status. Dit betreft de levensverwachting naar inkomensklassen over de periode 2011/2014 zoals gepubliceerd door het CBS op 18 januari 2016.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken dienstjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het Bestuur besloten of de aanspraken en de reeds ingegane pensioenen geïndexeerd worden en in hoeverre dit zal gebeuren. De verplichtingen uit hoofde van indexaties worden verantwoord in het jaar waarin het besluit tot indexatie is genomen.

De bij de berekening in aanmerking genomen partnerfrequenties voor mannen en vrouwen betreffen de partnerfrequenties conform het vijfde CRC-rapport verhoogd met 1 procentpunt. Voor de verzekering van het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw. Met toekomstige excassokosten wordt rekening gehouden door een opslag te hanteren van 1,5% op de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Bij discontinuïteit van de aangesloten onderneming bestaat de mogelijkheid voor SPEY om te liquideren. In dat geval worden de kosten voor administratie, communicatie en het doen van uitkeringen volledig gedekt uit de kostenvoorziening.

De jaarlijkse pensioenopbouw van de arbeidsongeschikte deelnemers is begrepen in de opgebouwde aanspraken. Voor de toekomstige opbouw van deze deelnemers is in de voorziening pensioenverplichtingen begrepen de contante waarde van de toekomstige vrijgestelde premies. Hierbij wordt rekening gehouden met de mate van premievrije opbouw, die afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen hebben betrekking op de door SPEY geschatte kosten die naar verwachting gemaakt zullen worden in geval van liquidatie van SPEY en discontinuïteit van de onderneming waarbij ervan uit is gegaan dat dit proces circa 1,5 jaar in beslag neemt. De schatting vindt plaats op basis van de werkelijke kosten van het verslagjaar waarbij afhankelijk van het karakter van de kosten, de kosten in het tweede jaar volgend op het verslagjaar geheel danwel gedeeltelijk worden meegenomen.

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

De PBR wordt bepaald als de som van de netto storting door de werkgevers en de werknemers, de behaalde beleggingsopbrengsten en mutaties.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva dienen bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Schulden dienen bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Premiebijdragen

Als premiebijdragen worden verantwoord de op het boekjaar betrekking hebbende bijdragen van werkgevers en deelnemers voor de basisregeling welke voor het boekjaar zijn vastgesteld, respectievelijk bekend zijn geworden, alsmede overige bijdragen van werkgevers en onder andere de vrijval van opgebouwde gelden in de voormalige plusregelingen.

Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds

Als beleggingsresultaten risico Pensioenfonds wordt verantwoord het rendement op de vrije middelen van SPEY.

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt onder andere verstaan: dividend, interest en overige opbrengsten. Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen. De kosten van het vermogensbeheer zijn verrekend met de desbetreffende directe en indirecte beleggingsopbrengsten, behoudens de service kosten voor Mijn Pensioen van NNIP.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

Als beleggingsresultaten risico deelnemer wordt verantwoord het rendement op de PBR.

Pensioenuitkeringen verzekering

De pensioenuitkeringen verzekering hebben betrekking op de uitkeringen die worden ontvangen uit hoofde van het verzekeringscontract.

Betaalde premies verzekering

De betaalde premies verzekering betreffen de door de verzekeraar aan SPEY in rekening gebrachte premies en koopsommen, die dienen ter inkoop van de met betrekking tot het boekjaar te verzekeren aanspraken.

Pensioenuitkeringen

Hieronder worden verantwoord de ten laste van het boekjaar komende uitkering aan ouderdoms-, nabestaanden- en wezenpensioen, alsmede uitkeringen ineens (afkopen).

Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds

Hieronder wordt verantwoord de mutatie in de voorziening pensioenverplichtingen.

Mutatie overige technische voorzieningen

Hieronder wordt verantwoord de mutatie uit hoofde van additionele kostenvoorziening.

Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Hieronder wordt verantwoord de mutatie in de vordering uit hoofde van het garantiecontract.

Saldo overdrachten van rechten

Hieronder worden verantwoord de resultaten op bedragen ontvangen van en betaald aan andere pensioenfondsden / pensioenverzekeraars in verband met het binnenkomen en uitgaan van opgebouwde pensioenaanspraken, berekend op basis van de wettelijke rekenregels.

Overige baten en lasten

Als overige baten en lasten worden verantwoord overige interestbaten en eventuele incidentele baten en lasten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd en zijn gebaseerd op waargenomen kasstromen. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en uit beleggingsactiviteiten.

5.4.2 Toelichting op de balans

Verzekeringsdeel technische voorziening (1)

Het verzekeringsdeel technische voorziening bedraagt in 2018 € 1.275,9 miljoen. Er is afgezien van het opnemen van een verloopoverzicht over 2018, omdat het verloop (van de technische voorziening) is opgenomen onder (6).

Beleggingen (2)

Beleggingen voor eigen rekening

Alle onderstaande beleggingen betreffen uitsluitend beleggingen in beleggingsfondsen en banktegoeden.

Het verloop van deze post in het boekjaar per soort belegging in 2018 is als volgt:

	Stand per 1 januari	Aankopen	Verkopen	Waarde- ontwikkelingen	Stand per 31 december
Vastgoedaandelen	23.118	25.837	-23.914	-698	24.343
Aandelen	69.052	88.422	-80.309	-4.603	72.562
Vastrentende waarden	98.571	35.809	-36.570	-3.019	94.791
Overige beleggingen	10.627	7.574	-17.828	-312	61
Liquiditeiten	10.419	163.502	-169.910	-14	3.997
Totaal	211.787	321.144	-328.531	-8.646	195.754
Overige beleggingen (waarvan de futures met een negatieve waarde zijn opgenomen onder de post 'Overige schulden en overlopende passiva')					440
					196.194

Het verloop van deze post in het boekjaar per soort belegging in 2017 is als volgt:

	Stand per 1 januari	Aankopen	Verkopen	Waarde- ontwikkelingen	Stand per 31 december
Vastgoedaandelen	21.694	1.634	-1	-209	23.118
Aandelen	64.670	500	-1.972	5.854	69.052
Vastrentende waarden	98.696	9.602	-11.891	2.164	98.571
Overige beleggingen	5.952	6.120	-1.400	-45	10.627
Liquiditeiten	5.101	24.783	-19.534	69	10.419
Totaal	196.113	42.639	-34.798	7.833	211.787

De post 'Overige beleggingen' heeft in 2017 betrekking op het Money market Fund, te weten BNP Paribas Insticash Fund EUR. Met ingang van 2018 zijn onder de post 'Overige beleggingen' de futures met een positieve waarde opgenomen. De futures met een negatieve waarde zijn opgenomen onder de post 'Overige schulden en overlopende passiva' (8).

Per 31 december 2018 zijn de volgende future-contracten met bijbehorende exposure- en contractwaarden in de portefeuille opgenomen.

	Aantal	Valuta	Prijs	Expiratie datum	Waarde (*1.000)
Euro Stoxx 50 Mar.19	-2.560	EUR	1	31-3-2019	305
TOPIX INDEX future Mar.19	-320.000	JPY	125,42	31-3-2019	196
Totaal opgenomen onder de post 'Beleggingen voor eigen rekening (1)'					501
Euro bund future Mar.19	-9.000.000	EUR	1	31-3-2019	-53
S&P EMINI future Mar.19	1.700	USD	1,14	31-3-2019	-225
MSCI Emerg Markets NT Mar.19	8.000	EUR	1	31-3-2019	-162
Totaal opgenomen onder de post 'Overige schulden en overlopende passiva (8)'					-440
Stand futures ultimo verslagjaar					61

Beleggingen voor eigen rekening (vervolg) ²¹

	2018	2017
<i>Vastgoedaandelen</i>		
Specificatie naar regio	%	%
Europa	14,6	16,6
Noord-Amerika	57,5	52,3
Zuid-Amerika	-	0,5
Azië	23,0	23,2
Oceanië	4,9	6,1
Afrika	-	1,3
Overig	-	-
Totaal	100,0	100,0

Specificatie naar sectoren	%	%
Detailhandel	19,4	27,0
Gediversifieerd	18,0	28,0
Kantoren	11,9	14,9
Woningen	11,6	11,7
Industriële waarden	8,2	8,2
Gezondheidszorg	7,4	6,7
Hotels	3,7	2,3
Overig	19,8	1,2
Totaal	100,0	100,0

Aandelen

Specificatie naar regio	%	%
Europa	15,4	22,8
Noord-Amerika	59,8	53,1
Zuid-Amerika	0,9	1,4
Azië	20,8	19,7
Oceanië	2,1	2,1
Afrika	1,0	0,9
Overig	-	-
Totaal	100,0	100,0

²¹ Er is geen sprake van actieve security lending.

Beleggingen voor eigen rekening (vervolg)

2018

2017

Vastrentende waarden

Kredietwaardigheid vastrentende waarden

	%	%
AAA rating	10,6	11,9
AA rating	16,6	19,3
A rating	15,2	10,4
BBB rating	27,4	29,3
Lager dan BBB	26,8	24,7
Geen rating	3,4	4,3
Totaal	100,0	100,0

Specificatie naar regio

	%	%
Europa	57,7	58,5
Noord-Amerika	24,4	27,6
Zuid-Amerika	6,1	5,0
Azië	7,2	4,9
Oceanië	0,6	0,7
Afrika	4,0	3,3
Overig	-	-
Totaal	100,0	100,0

*Overige beleggingen**Money Market Fund*

Specificatie naar regio

	%	%
Europa	-	90,4
Noord-Amerika	-	7,1
Zuid-Amerika	-	-
Azië	-	1,7
Oceanië	-	0,8
Afrika	-	-
Overig	-	-
Totaal	-	100,0

Ingevolge RJ 290.916 wordt voor de financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde onderscheid gemaakt naar boekwaarde die zijn afgeleid van (1) genoteerde marktprijzen, (2) onafhankelijke taxaties, (3) netto contante waarde berekeningen en (4) andere geschikte methoden. In onderstaande tabel is de rangschikking van de beleggingen voor SPEY opgenomen.

2018	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Totaal
Vastgoedaandelen	24.343	-	-	-	24.343
Aandelen	72.562	-	-	-	72.562
Vastrentende waarden	-	-	-	94.791	94.791
Overige beleggingen	61	-	-	-	61
Liquiditeiten	3.997	-	-	-	3.997
Totaal	100.963	-	-	94.791	195.754

2017	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Totaal
Vastgoedaandelen	23.118	-	-	-	23.118
Aandelen	69.052	-	-	-	69.052
Vastrentende waarden	-	-	-	98.571	98.571
Overige beleggingen	10.627	-	-	-	10.627
Liquiditeiten	10.419	-	-	-	10.419
Totaal	113.216	-	-	98.571	211.787

De post Beleggingen voor eigen rekening is in 2018 respectievelijk 2017 als volgt opgebouwd:

	2018	2017
Stand per 1 januari	211.787	196.113
Diverse stortingen en onttrekkingen	-7.260	8.269
Beheerkosten	-127	-428
Rendement	-8.646	7.833
Stand per 31 december	195.754	211.787

Beleggingen voor risico deelnemers

Het verloop van deze post in het boekjaar per soort belegging is als volgt:

	Stand per 1 januari	Aankopen	Verkopen	Waarde- ontwikkelingen	Stand per 31 december
Aandelen	16.423	207	-1.864	-885	13.881
Vastrentende waarden	28.908	1.654	-1.562	426	29.426
Overige beleggingen	58	-	-41	-	17
Liquiditeiten	311	3.529	-3.630	1	211
Totaal	45.700	5.390	-7.097	-458	43.535

Het verloop van deze post in 2017 per soort belegging is als volgt:

	Stand per 1 januari	Aankopen	Verkopen	Waarde- ontwikkelingen	Stand per 31 december
Aandelen	16.820	283	-2.227	1.547	16.423
Vastrentende waarden	29.338	2.331	-2.725	-36	28.908
Overige beleggingen	63	-	-5	-	58
Liquiditeiten	289	5.069	-5.050	3	311
Totaal	46.510	7.683	-10.007	1.514	45.700

	2018	2017
Vorderingen en overlopende activa (3)		
Vordering op verzekeraars		
Rekening-courant Aegon	930	13.291
Overige vorderingen		
<i>Vordering op Ernst & Young</i>		
Rekening-courant saldo per einde boekjaar	232	275

Overige activa (4)

Liquide middelen

Betreft de bankrekeningen bij Rabobank ten name van SPEY. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Stichtingskapitaal en reserves (5)

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal bedraagt € 45,00 en is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

Algemene Reserve

Het verloop van deze post is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	208.916	196.143
Bestemming saldo baten en lasten boekjaar	-13.374	12.773
Stand per 31 december	195.542	208.916

Het Bestuur heeft overeenkomstig de Statuten en met inachtneming van de bepalingen in het verzekeringscontract besloten het saldo van baten en lasten toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Dekkingsgraad

De (actuele) dekkingsgraad van 114,8% (2017: 116,3%) is de verhouding tussen het totale vermogen (inclusief PBR) en de totale technische voorzieningen van SPEY (inclusief voorziening PBR). De beleidsdekkingsgraad van 115,8% (2017: 116,0%) is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. In paragraaf 5.4.4 worden de vermogensseisen nader toegelicht.

De (maand)indicatoren als volgt zijn berekend:

- Eigen vermogen: eenmaal per kwartaal op basis van de werkelijke stand volgens de kwartaalrapportage SPEY. In de tussentijdse maanden benaderd op basis van de ingeschatte stand van de vorderingen en schulden.
- Beleggingen: maandelijks op basis van de maandrapportage van de vermogensbeheerder (NNIP).
- Voorziening pensioenverplichtingen: maandelijks op basis van de schatting opgesteld door de interne actuaris.
- Voorziening PBR/Beleggingen PBR: eenmaal per kwartaal op basis van de werkelijke stand volgens het kwartaaloverzicht NNIP. In de tussentijdse maanden benaderd op basis van de verhoudingsgewijze mutatie tussen de kwartalen.

Indexatie

In februari 2018 heeft het Bestuur besloten een indexatie toe te kennen per 1 januari 2018 van 0,62%. De koopsom ter financiering bedraagt ongeveer € 7,3 miljoen.

Technische voorzieningen (6)

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	1.232.480	1.242.773
Toevoeging pensioenopbouw	11.163	35.294
Indexatie en overige toeslagen	7.084	1.041
Rentetoevoeging	-3.222	-2.728
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-22.930	-22.006
Wijziging marktrente	63.513	-15.749
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.890	-5.647
Wijziging reserveringsgrondslagen: van AG2016 naar AG 2018	-12.485	-
Wijziging reserveringsgrondslagen: schadereserve ao	-	-
Overige mutaties ²²	2.170	-498
Stand per 31 december	1.275.883	1.232.480

De post Toevoeging pensioenopbouw betreft de kosten van de opbouw van ouderdomspensioen en partnerpensioen gedurende het boekjaar. De rentedaling wordt weerspiegeld door de stijging van de voorziening pensioenverplichtingen.

²² In de post Overige mutaties zijn onder andere het verschil tussen veronderstelde en werkelijke sterfte en de toevoeging aan de voorziening uit hoofde van pensionering opgenomen.

De samenstelling van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	in duizenden euro's		in aantallen	
	2018	2017	2018	2017
Actieven	323.133	315.441	4.239	4.349
Slapers	550.871	529.720	11.337	11.101
Pensioengerechtigden	376.305	362.335	2.262	2.199
Overige	25.574	24.984	-	-
Stand per 31 december	1.275.883	1.232.480	17.838	17.649

Het verloop van de overige technische voorzieningen is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	1.100	1.100
Toevoeging	-	-
Stand per 31 december	1.100	1.100

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers (7)

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	45.700	46.510
Bijdragen	62	112
Rendement	-562	1.409
Aanwendungen en waardeoverdrachten PBR	-1.665	-2.331
Stand per 31 december	43.535	45.700

Overige schulden en overlopende passiva (8)

	2018	2017
Nog af te handelen inkomende waardeoverdrachten	-150	-1
Nog af te handelen gelden inzake bijspaarregeling	362	50
Nog af te handelen uitgaande waardeoverdrachten	117	3
Futures ²³	440	-
Overlopende passiva	-	15.603
Stand per 31 december	769	15.649

²³ Voor een nadere toelichting zie de post Beleggingen voor eigen rekening (1).

	2018	2017
<i>Nog af te handelen inkomende waardeoverdrachten</i>		
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Door Aegon in rekening gebrachte koopsommen	-1.028	-13
Ontvangen bedragen	878	12
Stand per 31 december	-150	-1
<i>Nog af te handelen gelden inzake bijspaarregeling</i>		
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Door Aegon in rekening gebrachte koopsommen	-	-15
Ontvangen bedragen	362	65
Stand per 31 december	362	50
<i>Nog af te handelen uitgaande waardeoverdrachten</i>		
De samenstelling van deze post per einde boekjaar is als volgt:		
Ontvangen afkoopsommen	142	22
Remises	-25	-25
Stand per 31 december	117	-3

Verbonden Partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het Pensioenfonds, de aangesloten onderneming, medewerkers en hun bestuurders zijn te kwalificeren als verbonden partijen.

Transacties met (voormalige) bestuurders

De bestuursleden alsmede de leden van het Verantwoordingsorgaan zijn onbezoldigd, voor zover in dienst van EY of ingehuurd door EY. Inzake de beloning van bestuurders als vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden, voor zover uit dienst, wordt verwezen naar toelichting (18) Pensioenuitvoerings- en administratiekosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch vorderingen op bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van voorwaarden in het Pensioenreglement.

Transacties met de werkgever

SPEY heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het Pensioenreglement. Een beschrijving op hoofdpunten van de Uitvoeringsovereenkomst is opgenomen in het bestuursverslag. De werkgever draagt alle pensioenuitvoerings- en administratiekosten. Uitsluitend de beleggingskosten (kosten vermogensbeheer) worden gedragen door het Pensioenfonds.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Risico's uit hoofde van waardeoverdrachten

Het risico bij financiële afwikkeling van waardeoverdrachten is het risico dat de geldswaarde van het bij SPEY gefinancierde deel van de aanspraken lager is dan de op grond van de wettelijke regels vastgestelde overdrachtswaarde waardoor SPEY het verschil moet bijbetalen.

Steeds als een werknemer van baan wisselt, kan hij besluiten tot het doen van een waardeoverdracht. De pensioenregelgeving kent hiervoor procedure- en rekenregels. Onderdeel van de rekenregels is de rekenrente. Doordat deze rekenrente jaarlijks wijzigt, kunnen de financiële gevolgen van de afwikkeling van waardeoverdrachten voor SPEY ieder jaar anders zijn. Het Bestuur is zich bewust van dit risico, doch is van mening dat er momenteel geen realistische instrumenten zijn om het af te dekken. Er is geen voorziening opgenomen omdat het risico momenteel niet op betrouwbare wijze te kwantificeren is.

5.4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

Premiebijdragen (9)

	2018	2017
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Premie van de werkgever	14.642	28.410
Premie van de werknemer	1.171	2.028
Vrijgevallen plusgeld en vroegpensioen	1.308	2.264
Totaal	17.121	32.702
De kostendeekkende en feitelijke premie is als volgt opgebouwd:		
Coming service opbouw (netto)	10.286	19.863
Risicopremies partnerpensioen	593	944
Opslag excassokosten	163	312
Risicopremies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	495	946
Administratiekosten	1.015	1.398
(M)VEV-opslag	115	221
Totaal kostendeekkende premie	12.667	23.684
Beschikbaar voor het dragen van risico's	2.913	6.479
Totaal feitelijke premie	15.580	30.163

SPEY maakt geen gebruik van de gedempte premie, zoals bedoeld in artikel 128, tweede lid Pensioenwet. Het is een verzekerd pensioenfonds toegestaan om de premie die met de verzekeraar is overeengekomen, te beschouwen als het onderdeel van de kostendeekkende premie dat actuarieel nodig is in verband met de aangroei van verplichtingen. Deze premie bedraagt voor SPEY ongeveer € 12,7 miljoen (inclusief een opslag voor het eigen vermogen en de uitvoeringskosten). De feitelijke premie bedraagt € 15,6 miljoen. De feitelijke premie is hoger dan deze kostendeekkende premie, waardoor er geen sprake is van premiekorting.

Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds (10)

De samenstelling van deze post in 2018 is als volgt:

	Beleggings- opbrengsten	Ontvangen kortingen	Totaal
Vastgoedaandelen	-1.557	-	-1.557
Aandelen	-3.744	43	-3.701
Vastrentende waarden	-3.019	121	-2.898
Overige beleggingen	-305	-	-305
Liquiditeiten	-21	-	-21
Totaal	-8.646	164	-8.482
Kosten vermogensbeheer			-291
Totaal			-8.773

De beheerkosten bedragen vanaf 1 oktober 2017 € 290.000 (excl.BTW) per jaar. De beheerkosten over 2018 bedragen de fixed fee verhoogd met BTW en verminderd met een correctie van de beheerkosten over 2017 ter hoogte van € 59.734, tezamen € 291.166. De beheerkosten zijn niet specifiek toe te wijzen aan een beleggingscategorie. In 2018 is er voor een bedrag van € 164.359 aan kortingen op de bankrekening van SPEY ontvangen

De samenstelling van deze post in 2017 is als volgt:

	Beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedaandelen	-209	-36	-245
Aandelen	5.854	-173	5.681
Vastrentende waarden	2.164	-186	1.978
Overige beleggingen	-45	-33	-78
Liquiditeiten	69	-	69
Totaal	7.833	-428	7.405

De beleggingsopbrengsten betreffen alleen indirecte beleggingsopbrengsten. Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen. De kosten van het vermogensbeheer (kosten van beheer (Lopende kosten ratio) en transactiekosten binnen de beleggingsfondsen) zijn verrekend met de desbetreffende beleggingsopbrengsten, behoudens de service kosten voor Mijn Pensioen van NNIP.

Pensioenuitkeringen verzekering (11)

De specificatie van de pensioenuitkeringen is als volgt:

	2018	2017
Vroegpensioen	2.384	2.500
Ouderdomspensioen	16.146	15.417
Partner- en wezenpensioen	4.400	4.220
Afkoop kleine pensioenen ²⁴	138	2.417
Totaal	23.068	24.554

Betaalde premies verzekering (12)

	2018	2017
Premies verzekering	11.815	22.594
Koopsom indexatie	7.348	1.182
Koopsommen inzake vroegpensioen	1.305	2.238
Overige koopsommen	69	22
Totaal	20.537	26.036

²⁴ In het najaar van 2017 heeft er een afkoopactie kleine pensioenen plaatsgevonden waarbij deelnemers met een opgebouwd ouderdoms pensioen kleiner dan € 467,89 op jaarbasis de mogelijkheid is geboden om het pensioen af te kopen. Hierbij is rekening gehouden met eventueel in te kopen pensioen vanuit de bijspaarregeling.

Pensioenuitkeringen (13)

Voor een specificatie van deze post verwijzen we naar de post Pensioenuitkeringen verzekering (11).

Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds (14)

	2018	2017
Toevoeging pensioenopbouw	11.163	35.294
Indexatie en overige toeslagen	7.084	1.041
Rentetoevoeging	-3.222	-2.728
Ottrekking voor pensioenuitkeringen	-22.930	-22.006
Wijziging marktrente	63.513	-15.749
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1.890	-5.647
Wijziging reserveringsgrondslagen: van AG2016 naar AG2018	-12.485	-
Overige mutaties	2.170	-498
Waardewijziging verzekeringsdeel technische voorzieningen	43.403	-10.293

Voor een nadere toelichting zie Technische voorzieningen (6).

Mutatie overige technische voorzieningen (15)

Conform het bestuursbesluit van 25 september 2015 is er onder de overige technische voorziening een additionele kostenvoorziening (in geval van liquidatie) opgenomen. Jaarlijks wordt de hoogte van deze voorzieningen opnieuw beoordeeld. De hoogte van de voorziening is in 2018 beoordeeld en ingeschat op € 1,1 miljoen (2017: € 1,1 miljoen).

Saldo overdrachten van rechten (16)

	2018	2017
<i>Inkomende waardeoverdrachten:</i>		
Ontvangen remises	-329	-353
Koopsommen	326	350
	-3	-3
<i>Uitgaande waardeoverdrachten:</i>		
Betaalde remises	3.226	2.008
Afkopen	-2.365	-1.085
	861	923
Totaal	858	920

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten (17)

De Pensioenuitvoerings- en administratiekosten bestaan uit administratie- en excassokosten verzekeraar en uit pensioenuitvoeringskosten (zie ook het jaarverslag paragraaf 2.4.9 uitvoeringskosten).

De pensioenuitvoeringskosten²⁵ zijn in onderstaande tabel weergegeven:

	2018	2017
Personeelskosten	321	346
Kosten Pensioenbureau	85	79
Juridisch advies	65	57
Kosten toezichthouders en kosten Pensioenfederatie	84	81
Vergoedingen Bestuur en Verantwoordingsorgaan	12	12
Accountants- en actuariële kosten	93	85
Advieskosten afloop contract	-	113
Advieskosten i.v.m. wijziging status fonds	33	-
Communicatie	31	79
Opleidingskosten Bestuur	14	0
Kosten intern toezicht	13	13
Overig ²⁶	23	39
Totaal	774	904
Waarvan direct voldaan door de werkgever	-448	-525
Opgenomen onder Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	326	379

De administratie- en excassokosten maken onderdeel uit van de onder (12) verantwoorde betaalde premies verzekering. Uitgaande van een premiebedrag van € 16,0 miljoen (tot 1 juli 2018) bedragen deze kosten over 2018 ongeveer € 0,6 miljoen (2017: 1,0 miljoen).

De bestuursleden alsmede de leden van het Verantwoordingsorgaan ontvangen geen bezoldiging van SPEY, behoudens de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden. De vergoeding voor de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden bedraagt voor zover uit dienst € 8.000 (Bestuur) en € 3.900 (Verantwoordingsorgaan). Bij het Pensioenbureau werken vijf medewerkers (4,3 FTE).

De accountants- en actuariële kosten bedragen € 92.941 (2017: € 84.874). De accountantskosten terhoogte van € 23.750 (2017: € 23.400) betreffen de kosten voor het controleren van de jaarrekening en de jaarstaten. De actuariële kosten hebben betrekking op het opstellen van het actuariële verslag en overige actuariële werkzaamheden, de certificering van het actuariële verslag en de haalbaarheidstoets.

Personeel

SPEY heeft 4,3 FTE in dienst (2017: 4,3 FTE). De personeelskosten zijn uit te splitsen in:

	2018	2017
Salaris	189	172
Sociale lasten	46	42
Belasting	89	87
Pensioen	-	42
Overig	2	2
Totaal	326	345

²⁵ In deze tabel zijn de rechtstreeks aan het Pensioenbureau doorbelaste kosten opgenomen.

²⁶ In deze kosten zijn in 2017 de kosten voor de afkoopactie klein pensioen ter hoogte van € 28 K opgenomen.

5.4.4 Vermogenseisen

Een van de principes waarop het toezicht op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen stoelt, is dat de omvang van het vermogen in lijn is met de mate waarin SPEY risico loopt.

Pensioenfondsen dienen te beschikken over een MVEV. Indien een pensioenfonds niet beschikt over het MVEV spreken we van dekkingstekort en dient een zogenaamd kortetermijnherstelplan te worden ingediend bij DNB.

Het MVEV kent componenten voor drie soorten risico's:

1. Verzekeringstechnisch risico: aangezien volledig verzekerde pensioenfondsen per definitie geen negatief verzekeringstechnisch risico's lopen, is deze component voor hen nihil.
2. Beleggingsrisico tegenover de technische voorzieningen: volledig verzekerde fondsen lopen per definitie ook geen beleggingsrisico tegenover hun technische voorzieningen. Wel houdt SPEY assets aan boven het bedrag dat nodig is tegenover de technische voorzieningen, maar voor deze 'free surplus assets' gelden geen vermogenseisen.
3. Kostenrisico: een volledig verzekerd pensioenfonds loopt wel kostenrisico. Deze component is daarom de enige component van het MVEV die van toepassing is.

Het kostenrisico vloeit voort uit artikel 17 van de Europese pensioenrichtlijn (richtlijn 2003/41/EG). Dit betekent dat verzekerde pensioenfondsen in alle gevallen een buffer van beperkte omvang moeten aanhouden van circa 1% van de technische voorzieningen, hetgeen neerkomt op een minimale dekkinggraad van 101%. Met betrekking tot de PBR geldt dat het beleggingsrisico bij de deelnemers ligt, en derhalve niet bij de verzekeraar. Volgens het Besluit FTK dient voor deze PBR een MVEV aangehouden te worden ter grootte van 1% van de technische voorziening voor risico deelnemers.

Per saldo is het MVEV van SPEY per 31 december 2018 gelijk aan € 13,2 miljoen, ofwel 1,0% van de technische voorzieningen.

Naast het MVEV geldt nog een vermogenseis: het VEV. Indien een pensioenfonds niet beschikt over het VEV spreken we van een reservetekort en dient een zogenaamd langetermijnherstelplan te worden ingediend bij DNB. Het VEV is gedefinieerd als het eigen vermogen waarbij met 97,5 procent zekerheid wordt gegarandeerd dat het pensioenfonds over een periode van één jaar tenminste over waarden beschikt ter hoogte van de verplichtingen. Voor volledig verzekerde pensioenfondsen, die alle verzekeringstechnische en alle beleggingsrisico's tegenover hun verplichtingen hebben overgedragen aan de verzekeraar, is alleen het kredietrisico relevant.

Verzekerde pensioenfondsen hoeven geen rekening te houden met het kredietrisico op de verzekeraar bij:

- de berekening van het VEV en
- de berekening van de waarde van de vordering van het pensioenfonds op de verzekeraar. De vordering hoeft niet te worden verlaagd vanwege het kredietrisico van de verzekeraar.

Aan deelnemers van verzekerde pensioenfondsen worden dezelfde zekerheidswaarborgen geboden als aan deelnemers van direct verzekerde regelingen, waarbij de werkgever de regeling rechtstreeks heeft ondergebracht bij de verzekeraar.

5.4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2019 is besloten om per 1 januari 2019 conform het indexatiebeleid een indexatie toe te kennen van 0,80% (de prijsindex bedroeg 1,7%). De lasten hiervoor zullen in 2019 worden verwerkt.

Den Haag, 11 juni 2019

Het Bestuur

namens werkgevers
N.G. de Jager, voorzitter

namens deelnemers
E. Wierenga, secretaris

namens werkgevers
J.C. Besters, penningmeester

namens deelnemers
E.J. Appel

namens werkgevers
S.B. Spiessens

namens pensioengerechtigden
R.J. Ekkebus

6 Overige gegevens

6.1 Actuariële verklaring

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Ernst & Young te Rotterdam is aan Aon Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2018.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Omdat Aon Nederland cv beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Aon Nederland cv wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald EUR 14.725. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven EUR 442 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn verzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 11 juni 2019

Drs. A.G.M. den Hartogh, AAG
verbonden aan Aon Nederland cv

6.2 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van
Stichting Pensioenfonds Ernst & Young

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna ook: "het pensioenfonds") statutair gevestigd te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young op 31 december 2018 en van de staat van baten en lasten over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 14,7 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 1% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze bepalend is bij de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 0,4 miljoen rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van de technische voorzieningen De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds. In paragraaf 5.4.1. van de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer, waaronder de belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen.	Bij de vaststelling van de adequate waardering van de technische voorzieningen, waaronder de toereikendheid daarvan, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaaris. Vervolgens hebben wij zijn bevindingen en zijn certificeringsrapport met hem besproken. Door ons is tevens nagegaan of: ▪ de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling door de uitvoeringsorganisatie Aegon zijn opgesteld; ▪ de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; ▪ de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; ▪ de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd. Het afstemmen met gegevens van externe partijen waaronder de aangesloten werkgevers, maakt deel uit van de interne beheersing.
Beoordeling verzekeringsovereenkomst De verplichtingen uit hoofde van de pensioenregeling van het pensioenfonds (ultimo 2018 bepaald op een bedrag van € 1,3 miljard) zijn op basis van een "garantiecontract" ondergebracht bij een verzekeraar. Een dergelijk garantiecontract houdt in dat de met de pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds samenhangende verplichtingen en overige risico's zijn overgedragen aan de verzekeraar. Het pensioenfonds heeft derhalve een vordering op de verzekeraar ter grootte van de pensioenverplichtingen. Deze vordering is onder paragraaf 5.4.2. sub 1 van de jaarrekening toegelicht.	Onze werkzaamheden ten aanzien van het verzekeringscontract omvatten onder andere het: • nagaan van de juistheid van de kwalificatie van de verzekeringsovereenkomst op basis van de overeengekomen voorwaarden; • afstemmen van de waardering van de vordering op de verzekeraar in overeenstemming met de kwalificatie van de verzekeringsovereenkomst als garantiecontract; • vaststellen dat de relevante contractuele bepalingen, waaronder de verplichting van het pensioenfonds tot het betalen van premie aan de verzekeraar, zijn nagekomen en in de jaarrekening zijn verantwoord.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering beleggingen voor eigen rekening Het pensioenfonds heeft haar eigen vermogen overwegend door middel van participaties in beleggingsfondsen belegd in aandelen, obligaties, vastgoed en liquiditeiten. In paragraaf 5.4.1 van de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 5.4.2 sub 2 van de toelichting op de balans per 31 december 2018 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet. De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is relevant voor onze controle, omdat de waardering (deels) gebaseerd is op modellen en subjectieve elementen bevat.	Onze werkzaamheden ten aanzien van de waardering van de beleggingen omvatten onder andere het: • beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van vermogensbeheer, waaronder het bestaan en de waardering van beleggingen; ▪ nagaan van de juiste waardering van de beleggingen op marktwaarde, waarbij voor de beleggingsfondsen met een beursnotering de juiste waardering is vastgesteld door re-pricing uit te voeren. Voor beleggingen in beleggingsfondsen waar geen beursnotering van toepassing is: vaststellen dat de waarderingsgrondslagen van de beleggingsfondsen vergelijkbaar zijn met die van het pensioenfonds dat de waarde per participatie volgens de laatste jaarrekening overeenkomt met de door het pensioenfonds gehanteerde waarde; • toetsen of de in paragraaf 3.4.2 sub 2 van de jaarrekening opgenomen toelichting op de beleggingen adequaat is, gegeven de van toepassing zijnde verslaggevingsregels.
Volledigheid premiebijdragen De premiebijdragen zijn een belangrijke component van de opbrengsten van het pensioenfonds.	Onze werkzaamheden ten aanzien van de volledigheid van de premiebijdragen omvatten onder andere het: • beoordelen en waar nodig toetsen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de bepaling, incasso en verantwoording van de premieopbrengsten. De borging van het gebruik van het vastgestelde premiepercentage en de juistheid van de pensioengrondslag per deelnemer hebben daarbij specifiek aandacht gekregen; • nagaan van het intern gelegde verband tussen het totaal van de pensioengrondslagen zoals opgegeven door de werkgevers, het vastgestelde premiepercentage en de over het verslagjaar verantwoorde premieopbrengsten.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie bestaande uit onder andere het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 11 juni 2019

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

Origineel getekend door: J.C. van Oldenbeek MSc RA